

Zatwierdzam
KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

gen. brygadier *Władysław* LEŚNIAKIEWICZ

**ZASADY ORGANIZACJI RATOWNICTWA
WYSOKOŚCIOWEGO W KRAJOWYM SYSTEMIE
RATOWNICZO-GAŚNICZYM**

Warszawa, lipiec 2013 r.

SPIS TREŚCI:

CZEŚĆ 1	WPROWADZENIE.....	4
CZEŚĆ 2	ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG - ZAKRESIE PODSTAWOWY.....	7
2. 1.	Jednostki realizujące ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym.....	7
2. 2.	Standard gotowości operacyjnej jednostek.....	7
2. 3.	Zakres zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym....	7
2. 4.	Wymagania kwalifikacyjne strażaków i ratowników.....	9
2. 5.	Minimalny standard wyposażenia jednostki.....	9
2. 6.	Podstawowe zasady organizacyjne.....	9
2. 7.	Współdziałanie jednostek realizujących zadania w zakresie podstawowym z SRGW na lądowisku.....	11
CZEŚĆ 3	ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG - ZAKRES SPECJALISTYCZNY.....	12
3. 1.	Jednostki realizujące zadania w zakresie specjalistycznym.....	12
3. 2.	Standard gotowości operacyjnej SGRW.....	12
3. 2. 1.	Dla poziomu gotowości A:.....	12
3. 2. 2.	Dla poziomu gotowości B:.....	12
3. 2. 3.	Dla poziomu gotowości C:.....	13
3. 3.	Zakres zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym. 13	
3. 3. 1.	Dla poziomu gotowości A:.....	13
3. 3. 2.	Dla poziomu gotowości B:.....	13
3. 3. 3.	Dla poziomu gotowości C:.....	14
3. 4.	Standard kwalifikacji i liczebności ratowników SGRW.....	14
3. 4. 1.	Dla poziomu gotowości A:.....	15
3. 4. 2.	Dla poziomu gotowości B:.....	16
3. 4. 3.	Dla poziomu gotowości C:.....	16
3. 5.	Standard wyposażenia minimalnego.....	17
3. 6.	Podstawowe zasady organizacji i funkcjonowania.....	19
3. 6. 1.	Zasady organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wysokościowego.....	19
3. 6. 2.	Zasady organizacji działań ratowniczych z udziałem Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wysokościowego.....	23
3. 6. 3.	Dodatkowe zasady organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wysokościowego w szkołach Państwowej Straży Pożarnej.....	24
CZEŚĆ 4	ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG.....	26
CZEŚĆ 5	OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO.....	29

5. 1.	Dowodzenie.....	29
5. 2.	Taktyka działań	29
5. 3.	Zasady bezpieczeństwa	30
	5. 3. 1. Działania z wykorzystaniem śmigłowca.....	30
	5. 3. 2. Działania technikami linowymi.....	31
5. 4.	Łączność w trakcie działań.....	43
CZEŚĆ 6	ZASADY ORGANIZACJI SZKOLEŃ Z ZAKRESU RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO REALIZOWANEGO PRZEZ PAŃSTWOWĄ STRAŻ POŻARNĄ ORAZ UZYSKIWANIA STOPNI INSTRUKTORSKICH W RATOWNICTWIE WYSOKOŚCIOWYM....	45
6. 1.	Organizacja szkoleń	45
6. 2.	Zasady uzyskiwania stopni instruktorskich	46
CZEŚĆ 7	DOSKONALENIE ZAWODOWE	51
CZEŚĆ 8	WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	54
CZEŚĆ 9	ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO.	54
CZEŚĆ 10	KOMISJA DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	55
CZEŚĆ 11	KRYTERIA NIEZBĘDNE DO WYPEŁNIENIA W PROCESIE WŁĄCZENIA DO KSRG JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ REALIZUJĄCEJ RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE	56
CZEŚĆ 12	POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	57
CZEŚĆ 13	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	58

CZĘŚĆ 1 WPROWADZENIE

Ratownictwo wysokościowe - jest to zespół czynności podjętych w celu ratowania ludzi, zwierząt zwłaszcza w miejscach i terenach trudnodostępnych, na wysokości i poniżej poziomu ziemi.

Ratownictwo wysokościowe wspomaga działania związane z ratowaniem zagrożonego: życia i zdrowia ludzi oraz zwierząt; mienia i środowiska; podczas gaszenia pożarów, ratownictwa medycznego, technicznego, chemicznego i ekologicznego i klęsk żywiołowych

Ratownictwo wysokościowe realizuje się w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym, zwanym dalej „KSRG” w zakresie:

1. **podstawowym** – obejmującym czynności ratownicze wykonywane w miejscach trudnodostępnych, zwłaszcza na wysokości oraz poniżej poziomu terenu (w tym nad wolną przestrzenią (przepaścią), przez wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej, a także przez inne jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne podmioty deklarujące w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji zadań według posiadanych możliwości organizacyjno – sprzętowych i wyszkolenia, w systemie całodobowym i całorocznym.
2. **specjalistycznym** – obejmującym czynności ratownicze wykonywane w miejscach trudnodostępnych, zwłaszcza na wysokości oraz poniżej poziomu terenu w tym nad wolną przestrzenią (przepaścią), przez specjalistyczne grupy ratownictwa wysokościowego KSRG (**SGRW**), do wykonania których konieczne jest użycie technik linowych i sprzętu specjalistycznego, w tym także z użyciem statków powietrznych (śmigłowców)

Rozwój ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym, następować powinien w takim kierunku, aby zdolność do realizacji działań ratowniczych tego rodzaju stała się powszechna dla wszystkich jednostek KSRG.

W pierwszej kolejności należy doprowadzić do wyszkolenia i wyposażenia tych jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do KSRG, które chronią obszar, do którego czas dojazdu dla jednostek PSP wynosi 15 i więcej minut.

Właściwie terytorialnie stanowiska kierowania PSP powiadamiają i dysponują do działań ratownictwa wysokościowego jednostki ochrony przeciwpożarowej, jeśli we właściwych terytorialnie planach ratowniczych została uzgodniona ich gotowość do realizacji zadań ratownictwa wysokościowego. Potwierdzenie gotowości określonej w planach ratowniczych, powinno być realizowane przez właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP w ramach bieżącej analizy.

Ratownictwo wysokościowe prowadzone przez Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Wysokościowego (SGRW) jest realizowane przez odpowiednio przeszkolonych ratowników krajowego systemu ratowniczo gaśniczego (KSRG) przy wykorzystaniu technik linowych, śmigłowca i innego sprzętu.

Pod pojęciem technik linowych należy rozumieć: techniki stosowane we wspinaczce górskiej, alpinizmie jaskiniowym, alpinizmie przemysłowym i inne techniki związane z działaniami na wysokości lub poniżej poziomu ziemi.

W niniejszych Zasadach przyjęto następujące założenia i pojęcia:

1. ilekroć jest mowa o strażakach rozumie się przez to strażaków PSP, OSP, ZSP, ZSR i strażaków innych jednostek ochrony przeciwpożarowej;
2. ilekroć jest mowa o ratownikach, rozumie się przez to ratowników innych podmiotów ratowniczych;
3. ilekroć jest mowa o obszarze chronionym jednostki lub specjalistycznej grupy poszukiwawczo-ratowniczej rozumie się przez to zdefiniowaną strefę niezależną od podziału administracyjnego, w której ta jednostka lub grupa podejmie działania ratownicze możliwie w najkrótszym czasie;
4. ilekroć jest mowa o szkoleniu kwalifikacyjnym rozumie się przez to szkolenie podstawowe i uzupełniające, a także szkolenie ukończone w Szkołach Aspirantów PSP oraz SGSP;
5. ilekroć jest mowa o czasie alarmowania, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu osiągnięcia gotowości do wyjazdu zaalarmowanych zastępów;
6. ilekroć jest mowa o niezwłocznym czasie alarmowania, rozumie się przez to:
  - a) w przypadku jednostki PSP – czas niezbędny wyłącznie na przygotowanie sprzętu i załogi dyżurującej w jednostce do wyjazdu,
  - b) w przypadku innej jednostki (w tym OSP) – czas niezbędny na przybycie strażaków lub ratowników do jednostki oraz przygotowanie sprzętu i załogi do wyjazdu.
7. ilekroć jest mowa o czasie dojazdu do miejsca zdarzenia, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu wyjazdu do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów;
8. ilekroć jest mowa o czasie podjęcia działań ratowniczych, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów;
9. ilekroć jest mowa o wysokości operacyjnej obiektu, rozumie się przez to maksymalną wysokość lub głębokość obiektu, liczoną od poziomu uznanego za bezpieczny dla ewakuowanych ludzi do najwyższego (lub

najgłębszego) poziomu, na którym może zachodzić konieczność prowadzenia działań ratowniczych;

10. do celów planistycznych należy przyjmować następujące parametry:

- a) minimalny czas alarmowania dla jednostki PSP – 3 min,
- b) minimalny czas alarmowania dla jednostki OSP – 10 min,
- c) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach krajowych i wojewódzkich - 60 km/h,
- d) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach powiatowych, gminnych i innych- 40 km/h,
- e) średnią prędkość przemieszczania się ratowników przy pomocy śmigłowca - 150 km/h,
- f) czas gotowości do startu śmigłowca - 30 min.

CZĘŚĆ 2 ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG - ZAKRESIE PODSTAWOWY

2.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM.

Ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym realizują:

1. wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP),
2. jednostki ochrony przeciwpożarowej, w szczególności jednostki OSP włączone do KSRG, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji tych zadań oraz spełniają standardy gotowości, wyszkolenia i wyposażenia.
3. inne podmioty ratownicze, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji tych zadań oraz spełniają standardy gotowości, wyszkolenia i wyposażenia na podstawie stosownych umów, porozumień.

Przygotowanie do prowadzenia działań w zakresie podstawowym powinno przede wszystkim uwzględniać bezpieczeństwo ratowników jednostek dysponowanych do działań w pierwszej kolejności lub prowadzących te działania samodzielnie.

Docelowo, zdolność do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym powinny posiadać wszystkie podmioty KSRG.

2.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ JEDNOSTEK.

Gotowość operacyjną określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.2.3, przez co najmniej (3-6) strażaków lub ratowników w tym co najmniej 3 o kwalifikacjach określonych w pkt.2.4, wyposażony w sprzęt o standardzie określonym w pkt.2.5, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

2.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W ZAKRESIE PODSTAWOWYM.

W zakresie podstawowym czynności ratownicze obejmują w szczególności:

1. Dotarcie ratownika w dół za pomocą dostępnego sprzętu np.:
  - a) drabin,
  - b) z asekuracją z użyciem np: szelek bezpieczeństwa (uprząży asekuracyjnych), karabinków, lin, pętli stanowiskowych, itp.

- c) opuszczenia strażaka, (narzędzi, itp.) metodą ułożenia liny w „U”, (zalecaną operacyjnie, ponieważ umożliwia alarmowe przejście z opuszczania – w wyciąganie i nieabsorbuje rąk opuszczanego strażaka), z wykorzystaniem: lin i węzłów (ratowniczego, ósemki na pętli na końcu liny, ósemki na profilu zamkniętym, ósemki do łączenia dwóch lin, półwyblinka, flagowego), ruchomego bloczka, dwóch przęseł drabiny nasadkowej ustawionych jako trójnóg.
  - d) zjazd z wykorzystaniem liny i węzłów
2. Dotarcie ratownika na wysokość z wykorzystaniem:
- a) lin i sprzętu do asekuracji lub autoasekuracji (np: po konstrukcji stalowej lub po spadowym dachu przy zastosowaniu elementów metody „dolnej asekuracji” oraz pętli z taśm 120 cm i karabinków zakręcanych),
  - b) drabin pożarniczych i podnośników,
  - c) dostępnych stałych zabezpieczeń np: wózki, drabiny z koszem asekuracyjnym lub ze spocznikami.
3. Praca ratownika w podparciu poprzez:
- a) bezpośrednie wpięcie w stały punkt asekuracyjny lub stanowisko (np. za szczebel drabiny),
  - b) wpięcie do liny pionowej,
  - c) wpięcie do liny poziomej.
4. Zabezpieczenie poszkodowanego przed upadkiem z wykorzystaniem liny, pętli do asekuracji i uprząży ewakuacyjnej.
5. Ewakuacja osób, zwierząt i mienia przez:
- a) wyciągnięcie lub opuszczenie z asekuracją z wykorzystaniem lin, trójnogu ratowniczego (opcjonalnie dwóch przęseł drabiny nasadkowej ustawionych jako trójnóg) oraz innego sprzętu będącego na wyposażeniu jednostki i eksploatowanego zgodnie z zaleceniami producenta (np: linkowe urządzenie ratownicze, trójkąt ewakuacyjny z szelkami itp.).
  - b) użycie ruchomego bloczka,
  - c) użycie węzła – ratowniczego, półwyblinka, flagowego, ósemki (na pętli na końcu liny, na profilu zamkniętym, do łączenia dwóch lin), szelki ratownicze wiązane końcem liny.
  - d) użycie skokochronu (jeśli stanowi wyposażenie jednostki).
6. Współdziałanie z innymi podmiotami KSRG, w tym treningi doskonalące na specjalistycznym obiekcie (3 kondygnacyjnej wspinalni sportowej w JRG).

7. Współdziałanie z innymi podmiotami współpracującymi z KSRG (w tym między innymi: CSRG, GOPR, LPR, OSP spoza KSRG, PCK, PZA, TOPR, itp.).

2. 4. WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE STRAŻAKÓW I RATOWNIKÓW.

Kwalifikacje do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa wysokościowego na poziomie podstawowym uzyskują:

1. strażacy jednostek ochrony przeciwpożarowej z wyłączeniem OSP w ramach szkolenia kwalifikacyjnego,
2. członkowie jednostek OSP w ramach systemu szkolenia członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych,
3. pozostali ratownicy w ramach szkoleń specjalistycznych.

Kompensowanie różnic wykszolenia na poziomie podstawowym należy realizować w ramach doskonalenia zawodowego.

Szkolenia powinny zapewnić uzyskanie kwalifikacji do prowadzenia czynności z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy w liczbie niezbędnej do zachowania ciągłości działań ratowniczych.

2. 5. MINIMALNY STANDARD WYPOSAŻENIA JEDNOSTKI.

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych stanowi *Załącznik Nr 2*.

Sprzęt powinien być przechowywany jako zestaw (za wyjątkiem trójnogu) w przeznaczonym do tego worze i kontrolowany zgodnie z zaleceniami producenta.

Sprzęt wchodzący w skład ww. zestawu, powinien spełniać normy PN i EN oraz posiadać certyfikaty CE.

Przykładowy wykaz norm stanowi *Załącznik Nr 7*.

2. 6. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACYJNE.

1. Ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant powiatowy lub miejski PSP, uwzględniając współpracę z: OSP, najbliższą SGRW a także innymi podmiotami ratowniczymi i służbami w oparciu o umowy i porozumienia.
2. Proces organizacji ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w załączniku Nr 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG uwzględniająca specyfikę obszarów chronionych, w szczególności między innymi:

- a) obszary zamieszkałe,
  - b) obiekty podstawowej infrastruktury przemysłowej i komunikacyjnej (np. słupy, kominy, maszty, wiadukty, itp.).
  - c) studnie i kamieniołomy,
  - d) skalne obiekty naturalne oraz sztuczne powierzchniowe i podziemne,
  - e) linowe koleje gondolowe i krzeselkowe,
  - f) obszary leśne.
3. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego powinny zawierać plany ratownicze powiatu.
  4. Dla każdej jednostki przygotowanej do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego ustala się obszar chroniony, zdefiniowany jako strefa, w której ta jednostka podejmie działanie ratownicze nominalnie w najkrótszym czasie
  5. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych (*Załącznik nr 4*), powinny zostać zawarte w powiatowym planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.
  6. Planowana liczba i rozmieszczenie jednostek zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym na terenie powiatu powinny uwzględniać:
    - a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w załączniku Nr 1 do rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG,
    - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w ostatnich 10 latach,
    - c) lokalizację oraz gotowość operacyjną specjalistycznych grup ratownictwa wysokościowego KSRG,
    - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych,
    - e) zasięgi obszarów chronionych takich samych jednostek w sąsiednich powiatach,
    - f) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie podstawowym na terytorium powiatu, obejmującym co najmniej:
      - 80 % populacji zamieszkałej w powiecie,
      - 80 % powierzchni zurbanizowanej powiatu,maksymalnie w czasie:
      - 15 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
      - 20 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,

- 25 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.
7. Plany ratownicze powiatów oraz powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego powinny uwzględniać potencjał ratowniczy innych powiatów i muszą być uzgodnione z właściwym komendantem wojewódzkim PSP.
  8. Szczegółowe zasady dysponowania SGRW zawarte są w „Ramowych wytycznych Komendanta Głównego PSP do opracowania procedur dysponowania sił kserg oraz zasad doraźnego zabezpieczenia terenu powiatu po zadysponowaniu zasobów ratowniczych”
- 2.7. WSPÓŁDZIAŁANIE JEDNOSTEK REALIZUJĄCYCH ZADANIA W ZAKRESIE PODSTAWOWYM Z SRGW NA ŁĄDOWISKU.**

Współdziałanie jednostek realizujących zadania w zakresie podstawowym z SGRW na lądowisku określa: program szkolenia doskonalącego dla strażaków KSRG z zakresu współdziałania z SP ZOZ LPR, schemat zabezpieczenia miejsca lądowania i checklista przyjęcia śmigłowca rozesłana do wszystkich KW PSP i ZOSP RP oraz umieszczona na stronie internetowej straz.gov.pl w dziale pt: Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy.

**CZĘŚĆ 3 ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO
W KSRG - ZAKRES SPECJALISTYCZNY**

3. 1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE ZADANIA W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM.

Ratownictwo wysokościowe w zakresie specjalistycznym w KSRG realizują Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Wysokościowego, w skrócie „**SGRW**” organizowane przez właściwych kierowników jednostek włączonych do KSRG określone w wojewódzkich planach rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, według wzoru określonego przez KG PSP, (Załącznik Nr 5)

W zależności od możliwości realizowania zadań ratowniczych, liczebności dostępnych ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, SGRW utrzymują gotowość operacyjną poziomu A lub B lub C.

Utrzymywanie gotowości określonego poziomu wymaga spełnienia wszystkich standardów w zakresie: realizowanych zadań ratowniczych, liczebności dostępnych ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, określonych dla danego poziomu. **W przypadku pojedynczych braków w wyposażeniu technicznym decyzję o zadeklarowaniu odpowiedniego poziomu gotowości podejmuje dowódca grupy, mając na względzie możliwość bezpiecznego wykonywania zadań dla określonego poziomu gotowości.**

3. 2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGRW.

3. 2. 1. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI A:

Gotowość operacyjną poziomu A określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.3.3.1, przez co najmniej 2 strażaków lub ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt.3.4.1, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania we współdziałaniu z innym zastępem ratowniczym lub gaśniczym posiadającym gotowość operacyjną w zakresie ratownictwa wysokościowego na poziomie podstawowym.

3. 2. 2. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI B:

Gotowość operacyjną poziomu B określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.3.3.2, przez co najmniej 3

strażaków lub ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt.3.4.2, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

3. 2. 3. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI C:

Gotowość operacyjną poziomu C określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt.3.3.3, przez co najmniej 5 strażaków lub ratowników o minimalnych kwalifikacjach określonych w pkt.3.4.3, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt.3.5, przy zachowaniu czasu alarmowania **nie dłuższego niż 15 min,**

Ponadto gotowość operacyjna poziomu C powinna oznaczać zdolność do podjęcia działań ratowniczych w tym z pokładu śmigłowca, przez kolejne 2 zespoły (co najmniej dwuosobowe), w czasie do 3 godzin po zadysponowaniu pierwszych ratowników do działań w ramach grupy.

3. 3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM.

W zakresie specjalistycznym czynności ratownicze obejmują:

3. 3. 1. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI A:

1. Zadania określone dla ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym
2. Ratowanie życia i zdrowia, poprzez wykonywanie czynności ratowniczych w zakresie podstawowym z wykorzystaniem technik linowych i sprzętu specjalistycznego we współdziałaniu z innym zastępem ratowniczym lub gaśniczym posiadającym gotowość operacyjną w zakresie ratownictwa wysokościowego na poziomie podstawowym.

3. 3. 2. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI B:

1. Zadania określone dla ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym poziomu gotowości A.
2. Samodzielne ratowanie życia i zdrowia i mienia, poprzez wykonywanie czynności ratowniczych za pomocą technik linowych i sprzętu specjalistycznego w tym z wykorzystaniem śmigłowca.
3. Wsparcie działań SGRW poziomu gotowości A.

3. 3. 3. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI C:

1. Zadania określone dla ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym poziomu gotowości A i B.
2. Samodzielne wykonywanie czynności ratowniczych i innych zadań wymagających zastosowania technik linowych i sprzętu specjalistycznego bez wykorzystania śmigłowca i jednocześnie z pokładu śmigłowca.
3. Wsparcie działań SGRW poziomu gotowości A i B.

3. 4. STANDARD KWALIFIKACJI I LICZEBNOŚCI RATOWNIKÓW SGRW.

1. Działania ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym mogą prowadzić strażacy i ratownicy KSRG, którzy:
  - a) spełniają wymagania zdrowotne i wymagania w zakresie sprawności fizycznej do wykonywania zadań w ramach SGRW
  - b) ukończyli specjalistyczne szkolenie według programów obowiązujących w tym zakresie w KSRG i uzyskali tytuł:
    - młodszego ratownika wysokościowego KSRG,
    - ratownika wysokościowego KSRG,
    - starszego ratownika wysokościowego KSRG,
    - instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
    - starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG.
2. Działania ratownictwa wysokościowego mogą wspierać pozostali strażacy i ratownicy, którzy posiadają następujące kwalifikacje i aktualne uprawnienia:
  - a) do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy, w zakresie pragmatyki KSRG – przy wykonywaniu prac związanych z obsługą tego sprzętu w ramach ratownictwa wysokościowego,
  - b) do prowadzenia czynności ratowniczych w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy,
  - c) umiejętności w zakresie ratownictwa wysokościowego nabyte w ramach szkolenia kwalifikacyjnego i utrwalane w ramach doskonalenia zawodowego przy wykonywaniu działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym.
3. Uprawnienia do dowodzenia działaniami ratowniczymi SGRW posiadają strażacy i ratownicy z tytułem:
  - a) starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
  - b) instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,

- c) starszego ratownika wysokościowego KSRG,
  - d) ratownika wysokościowego KSRG,
  - e) młodszego ratownika wysokościowego KSRG od minimum 2 lat, posiadający kwalifikacje uprawniające do kierowania działaniami ratowniczymi na poziomie co najmniej interwencyjnym.
4. Uprawnienia do podejmowania działań ratownictwa wysokościowego z pokładu śmigłowca posiada zespół strażaków lub ratowników w składzie: minimum starszy ratownik wysokościowy i ratownik wysokościowy, przygotowany i wyposażony w niezbędny sprzęt ratowniczy.
  5. Ratownicy KSRG posiadający tytuł młodszego ratownika wysokościowego KSRG mogą prowadzić działania ratownicze z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu i technik bez użycia śmigłowca.
  6. Tryb uzyskiwania uprawnień i tytułów instruktora oraz starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG określa Część 6 „Zasad...”

3. 4. 1. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI A:

SGRW poziomu gotowości A powinna:

1. składać się z co najmniej 12 strażaków lub ratowników oraz dowódcy, w tym:
  - a) co najmniej 12 o kwalifikacjach co najmniej młodszego ratownika wysokościowego KSRG oraz przygotowanych dodatkowo w zakresie wykorzystania środków transportu lotniczego (w tym śmigłowców) do przemieszczania członków grupy,
  - b) co najmniej 6 o kwalifikacjach do dowodzenia działaniami SGRW,
  - c) co najmniej 12 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
  - d) co najmniej 6 z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,
2. i być tak zorganizowana aby:
  - a) zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.1 przez co najmniej 2 strażaków lub ratowników, w tym:
    - co najmniej 2 młodszych ratowników wysokościowych KSRG oraz przeszkolonych dodatkowo w zakresie wykorzystania środków transportu lotniczego (w tym śmigłowców) do przemieszczania członków grupy,
    - co najmniej 1 strażaka lub ratownika o kwalifikacjach do dowodzenia działaniami SGRW,

- co najmniej 2 strażaków lub ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy
- co najmniej 1 strażaka lub ratownika z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

3. 4. 2. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI B:

SGRW poziomu gotowości B powinna:

1. składać się z co najmniej 18 strażaków lub ratowników oraz dowódcy, w tym:
  - a) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej młodszego ratownika wysokościowego KSRG,
  - b) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG,
  - c) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej starszego ratownika wysokościowego KSRG,
  - d) co najmniej 12 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy
  - e) co najmniej 6 z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.
2. i być tak zorganizowana aby:
  - a) zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.2 przez co najmniej 3 strażaków lub ratowników, w tym:
    - co najmniej 1 młodszego ratownika wysokościowego KSRG,
    - co najmniej 1 ratownika wysokościowego KSRG,
    - co najmniej 1 starszego ratownika wysokościowego KSRG,
    - co najmniej 2 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy
    - co najmniej 1 strażaka lub ratownika z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

Skład grupy powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.

3. 4. 3. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI C:

SGRW poziomu gotowości C powinna:

1. składać się z co najmniej 30 strażaków lub ratowników oraz dowódcy, w tym:
  - a) co najmniej 18 o kwalifikacjach co najmniej młodszego ratownika wysokościowego KSRG,
  - b) co najmniej 6 o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG,
  - c) co najmniej 6 o kwalifikacjach starszego ratownika wysokościowego KSRG,
  - d) co najmniej 12 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
  - e) co najmniej 18 strażaków lub ratowników z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.
2. i być tak zorganizowana aby:
  - a) zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.3 przez co najmniej 6 (5+ kierowca) strażaków lub ratowników, w tym:
    - co najmniej 3 młodszych ratowników wysokościowych KSRG,,
    - co najmniej 1 ratownika wysokościowego KSRG,
    - co najmniej 1 starszego ratownika wysokościowego KSRG,
    - co najmniej 2 ratowników z uprawnieniami z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
    - co najmniej 3 strażaków lub ratowników z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy.

Skład grupy powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.

Jeżeli liczba ratowników w grupie jest wystarczająca do spełnienia warunków gotowości operacyjnej, grupa nie musi spełniać warunku liczebności minimalnej.

3. 5. STANDARD WYPOSAŻENIA MINIMALNEGO.

1. SGRW dysponuje sprzętem:
  - a) ratowniczym – używanym do działań ratowniczych i ćwiczebnych akcji ratowniczych,
  - b) szkoleniowo – treningowym, będącym pełnosprawnym sprzętem ratowniczym, wykorzystywanym przede wszystkim do szkolenia i treningu ratowników,

- c) transportowym, przewidzianym do przemieszczania sprzętu i ratowników w różnych warunkach terenowych,
  - d) wyposażeniem indywidualnym dla każdego z członków SGRW zgodnie ze standardem określonym w *Załączniku 3*
2. Sprzęt SGRW powinien umożliwiać skuteczne prowadzenie działań na określonym terenie chronionym.
  3. SGRW powinna posiadać dostęp do specjalistycznego obiektu przystosowanego do ćwiczeń na wysokości technikami linowymi, o wysokości min. 20 m.
  4. Sprzęt szkoleniowo – treningowy powinien umożliwiać realizację zajęć doskonalenia zawodowego.
  5. SGRW wyposażona jest w sprzęt, którego minimalny standard określa *Załącznik Nr 3*.
  6. SGRW poziomu gotowości C powinna posiadać stały dostęp do śmigłowca przygotowanego do działań ratownictwa wysokościowego, zdolnego do prowadzenia działań ratowniczych z użyciem wciągarki lub technik linowych z pokładu śmigłowca z gotowością do startu - 30 min.
  7. Sprzęt SGRW powinien umożliwiać skuteczne prowadzenie działań na przydzielonym obszarze chronionym. Zestaw sprzętu powinien być uzupełniany dodatkowymi elementami odpowiadającymi specyfice działania na określonym obszarze chronionym danej SGRW. Wykaz dodatkowego sprzętu określa dowódca SGRW w porozumieniu z kierownikiem jednostki ratowniczej tworzącej grupę.
  8. Zestaw sprzętu ratowniczego i szkoleniowo – treningowego oraz wyposażenia indywidualnego, który może ulec szybkiemu zużyciu lub zniszczeniu podczas użytkowania powinien być zwiększony o zapas około 20% normatywu określonego w „*Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji ws. szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych PSP*” dla sprzętu z tworzyw sztucznych i około 10% ww. normatywu dla sprzętu metalowego. Zapas ten jest przeznaczony na bieżące odtwarzanie bazy sprzętowej.
  9. Sprzęt wchodzący w skład sprzętu ratowniczego, szkoleniowo – treningowego i wyposażenia indywidualnego powinien posiadać wymagane i odpowiednie certyfikaty CE i spełniać normy PN i EN lub UIAA (Union Internationale des Association d’Alpinisme - Międzynarodowa Federacja Związków Alpinistycznych).
  10. Liny statyczne i dynamiczne stosowane w ratownictwie wysokościowym powinny być zgodne z normami: EN 1891 – dla lin statycznych i EN 892 – dla lin dynamicznych. Zaleca się stosowanie lin EN 1891-typ-A
  11. Karabinki stosowane w ratownictwie wysokościowym powinny mieć zabezpieczenie. Jako podstawową blokadę zaleca się blokowanie przez

zakręcanie. Wyjątkiem jest stosowanie karabinków w technikach, które takiego zabezpieczenia nie wymagają.

12. Zasady użytkowania, kontroli i konserwacji sprzętu SGRW określają instrukcje i wytyczne producenta.
13. Sprzęt ratowniczy, szkoleniowo – treningowy i wyposażenie indywidualne po użyciu należy oczyścić, sprawdzić jego sprawność i zakonserwować według zaleceń producenta a w razie potrzeby poddać kontroli.
14. W przypadku stwierdzenia uszkodzenia sprzętu lub wystąpienia wątpliwości co do jego sprawności, sprzęt należy wycofać z użycia.
15. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo ludzi, wynikające ze sprawności sprzętu ponoszą:
  - a) dowódca SGRW lub wyznaczona przez niego osoba – za sprzęt ratowniczy,
  - b) prowadzący ćwiczenia – za sprzęt szkoleniowo – treningowy,
  - c) ratownicy – za sprzęt stanowiący ich wyposażenie indywidualne.
16. Dopuszcza się stosowanie sprzętu spełniającego inne wymagania niż określone w pkt 3.5.9 i 10 jeżeli jest uzasadnione jego stosowanie w działaniach SGRW.

3. 6. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA.

3. 6. 1. ZASADY ORGANIZACJI SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

1. Ratownictwo wysokościowe w zakresie specjalistycznym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant wojewódzki PSP, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zdolnymi do podejmowania działań w tym zakresie.
2. Proces organizacji ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w załączniku Nr 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG uwzględniającą specyfikę obszarów, w szczególności:
  - budynki wysokie i wysokościowe,
  - inne obiekty wysokie i wysokościowe (np. kominy elektrociepłownicze, maszty telewizyjne, radiowe, przekaźnikowe,

wieżowe instalacje przemysłowe, elektrownie wiatrowe, słupy linii energetycznych, itp.).

- studnie, tunele, sztolnie, jaskinie,
- naturalne obiekty skalne i kamieniołomy,
- linowe koleje gondolowe i krzesiówkowe,
- wiadukty,
- rejony uprawiania sportów spadochronowych i paralotniowych w pobliżu obszarów leśnych,

3. Priorytety organizacyjne ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym, w tym szkoleniowe, powinny dotyczyć gmin i powiatów z 4 i 5 poziomem (stopniem) zagrożenia obszarów, wynikającym z analizy zagrożeń, jak również wobec tych obszarów, dla których prawdopodobieństwo interwencji jednostki ochrony przeciwpożarowej jest wysokie.
4. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych (*Załącznik nr 5*) powinny zostać zawarte w wojewódzkim planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, utworzonym przez właściwego komendanta wojewódzkiego PSP i uzgodnionym z Komendantem Głównym PSP.
5. Planowana liczba i rozmieszczenie SGRW zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa, powinny uwzględniać:
  - a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w *Załączniku Nr 1* do rozporządzenia MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji KSRG,
  - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w ostatnich 10 latach,
  - c) lokalizację, gotowość operacyjną oraz zasięgi obszarów chronionych innych specjalistycznych grup ratownictwa wysokościowego KSRG w sąsiednich województwach,
  - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych, w tym uprawnionych do ratownictwa górskiego.
6. Zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym na terytorium województwa, obejmującym co najmniej:
  - 80 % populacji zamieszkałej w województwie,
  - 80 % powierzchni zurbanizowanej województwa,

dla poziomu gotowości A - maksymalnie w czasie:

- 45 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia
- 90 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia
- 120 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

dla poziomu gotowości B - maksymalnie w czasie:

- 60 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia
- 90 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia
- 120 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

dla poziomu gotowości C - maksymalnie w czasie:

- 150 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia
- 195 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia
- 240 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia

z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

7. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego powinny zawierać wojewódzki i powiatowe plany ratownicze.
8. SGRW tworzą właściwi kierownicy jednostek włączonych do KSRG lub innych podmiotów, na podstawie wojewódzkiego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w drodze:
  - rozkazu, w przypadku jednostek organizacyjnych PSP,
  - uchwały zarządu, w przypadku jednostek OSP,
  - decyzji lub uchwały zarządu, w przypadku innych podmiotów.
9. SGRW utrzymują właściwi kierownicy jednostek włączonych do KSRG lub innych podmiotów, których siły i środki wchodzi w skład grupy
10. Właściwy komendant wojewódzki PSP uczestniczy w procesie utrzymania gotowości SGRW utworzonych na bazie jednostek włączonych do KSRG oraz podejmuje działania zapewniające właściwe wyposażenie i wyszkolenie członków SGRW.
11. SGRW tworzona jest z ratowników wysokościowych pełniących służbę w jednej JRG PSP oraz dodatkowo zastępu ratownictwa technicznego. Jeżeli czas dojazdu zastępu ratownictwa technicznego wchodzącego w skład SGRW do rejonu koncentracji nie przekracza 15 minut dopuszcza się by był on dysponowany z innej JRG PSP będącej jednostką organizacyjną tej samej Komendy Powiatowej/Miejskiej PSP
12. Każda SGRW na terenie województwa ma określony w szczególności:
  - a) plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej,

- b) zbiór analiz posiadających zestawienie najważniejszych parametrów dotyczących specyfiki obszaru chronionego,
  - c) obszar chroniony zdefiniowany jako strefa, w której ta SGRW podejmie działanie ratownicze w najkrótszym czasie, uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi i wojewódzkimi PSP,
  - d) zbiór zasad współdziałania z podmiotami KSRG w zakresie podstawowym, innymi SGRW, jak również z podmiotami ratowniczymi i służbami realizującymi zadania z zakresu ratownictwa wysokościowego lub górskiego,
  - e) plan współdziałania z jednostkami wykorzystującymi lotnicze środki transportowe,
  - f) system pełnienia służby (dyżurów) dla właściwych poziomów gotowości.
13. Plan organizacyjny oraz utrzymania SGRW winien zawierać w szczególności:
- a) miejsce stacjonowania (rejon koncentracji) i strukturę organizacyjną danej SGRW, pozwalające na jej dysponowanie i realizację działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
  - b) 3 letni harmonogram szkoleń, w oparciu o wymogi kwalifikacyjne przyjęte w niniejszych zasadach,
  - c) harmonogram zakupów i utrzymania sprzętu ratowniczego na poszczególnych etapach budowy danej SGRW wraz ze wskazaniem koordynatora tego przedsięwzięcia, a także źródeł finansowania,
  - d) szczegółowe zasady alarmowania i dysponowania grupy a jeśli to konieczne, szczegółowe warunki podejmowania działań ratowniczych,
  - e) przygotowanie rocznego planu doskonalenia SGRW, stanowiącego element planu doskonalenia jednostki ochrony przeciwpożarowej, w strukturze, w której ta grupa funkcjonuje,
  - f) dokumentację włączenia SGRW do KSRG – w przypadku, gdy SGRW należy do jednostki ochrony przeciwpożarowej spoza PSP,
  - g) wykaz członków grupy z ich kwalifikacjami i uprawnieniami,
  - h) wykaz sprzętu wymagającego legalizacji i okresowych przeglądów,

Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRW musi być uzgodniony z właściwymi komendantami PSP tworzącymi grupę.

14. Właściwy dla miejsca stacjonowania SGRW komendant wojewódzki PSP:

- a) wyznacza termin wprowadzenia SGRW do podziału bojowego i uruchomienia jej funkcjonowania w KSRG oraz realizowania działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym.
  - b) ustala zasady monitorowania gotowości operacyjnej SGRW,
  - c) zapewnia aktualizację wojewódzkiego i powiatowych planów ratowniczych, w szczególności w zakresie zasad dysponowania do działań sił i środków KSRG oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej
  - d) zapewnia aktualizację dokumentacji organizacji odwołu operacyjnego.
15. Właściwy komendant wojewódzki może wnioskować do Komendanta Głównego PSP o włączenie utworzonych SGRW do działań poza granicami kraju.
16. Dowódcą SGRW może być:
- a) dowódca JRG (lub jego zastępca), na bazie której utworzono SGRW, posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego, z co najmniej 2 letnim stażem,
  - b) strażak, pełniący służbę w systemie codziennym, posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego, z co najmniej 2 letnim stażem, i kwalifikacje uprawniające do kierowania działaniami ratowniczymi na poziomie co najmniej interwencyjnym.
  - c) w przypadku innego podmiotu ratowniczego osoba wskazana przez kierownika tego podmiotu posiadająca kwalifikacje co najmniej młodszego ratownika wysokościowego.
17. Zastępcą Dowódcy SGRW może być: zastępca dowódcy JRG, dowódca zmiany, zastępca dowódcy zmiany na bazie której utworzono SGRW, posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego, z co najmniej dwuletnim stażem. Zaleca się aby dowódca zmiany, zastępca dowódcy zmiany jednostki na której funkcjonuje SGRW posiadał kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego.
18. Schemat organizacyjno-etatowy SGRW określa Załącznik Nr 6.

3. 6. 2. ZASADY ORGANIZACJI DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH Z UDZIAŁEM SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO.

1. W zakresie specjalistycznym ratownictwa wysokościowego ratowanie życia, stanowi priorytet w organizacji prac wysokościowych.
2. Właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP wszystkich szczebli codziennie analizują gotowość operacyjną SGRW w województwie oraz miejsca ich stacjonowania i obszary chronione.
3. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW każdorazowo określa jej skład potrzebny do wykonania zadania;

4. SGRW zobligowana jest do podjęcia interwencji niezwłocznie po zadysponowaniu i przybyciu na miejsce zdarzenia zgodnie z utrzymywaniem poziomem gotowości,
5. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW może każdorazowo powiększyć jej skład potrzebny do wykonania zadań lub polecić zadysponowanie kolejnej grupy.
6. Podczas działań ratowniczych, w których dysponowane były transportem lotniczym do działań w zakresie ratowania życia zasoby SGRW, należy uwzględnić iż w przypadku działań z LPR to 2 osoby natomiast w przypadku innych statków powietrznych skład członków SGRW uzależniony jest od typu statku powietrznego i planowanego zadania.
7. W procesie organizowania działań ratowniczych podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze muszą być skoordynowane z działaniami innych podmiotów ratowniczych i służbami (w zależności od ich aktualnej gotowości operacyjnej), przez:
  - a) właściwe terytorialnie stanowisko kierowania PSP,
  - b) Kierującego Działaniami Ratowniczymi – na miejscu zdarzenia,
8. Kierujący Działaniem Ratowniczym powinien zapewnić niezbędne warunki do podjęcia działań przez SGRW.
9. Dysponowanie SGRW do działań innych niż ratownicze i szkoleniowo - treningowe wymaga zgody Komendanta Powiatowego (Miejskiego), Komendanta Szkoły Państwowej Straży Pożarnej lub Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

3. 6. 3. DODATKOWE ZASADY ORGANIZACJI SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W SZKOŁACH PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ.

1. SGRW może zostać utworzona w szkole PSP (SSGRW) na podstawie decyzji Komendanta szkoły, na bazie sił i środków szkoły – za zgodą Komendanta Głównego PSP.
2. SSGRW powinny być budowane na bazie jednej szkoły PSP
3. Szczegółowy sposób funkcjonowania SSGRW w zakresie liczby ratowników pełniących dyżur, czasu pełnienia dyżuru i zasad dysponowania powinien zostać uzgodniony z właściwym terenowo komendantem miejskim PSP..
4. Dowódcą SSGRW może być strażak posiadający uprawnienia do kierowania oraz kwalifikacje minimum młodszego ratownika wysokościowego KSRG od minimum dwóch lat, wyznaczony przez komendanta szkoły.

5. Program zgrupowania kondycyjno-szkoleniowego dla SSGRW opracowuje dowódca SSGRW, a zatwierdza komendant szkoły.

Komendant Główny PSP może na wniosek Komendanta Wojewódzkiego PSP w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na odstępstwo od zasad organizacji Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wysokościowego.

CZĘŚĆ 4 ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG

1. Ratownictwo wysokościowe w KSRG organizują właściwi terytorialnie komendanci PSP, w oparciu o plany ratownicze oraz plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, uwzględniając współpracę z:
  - a) służbami i podmiotami ratowniczymi, które na zasadzie dobrowolności zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych na podstawie umów i porozumień.
  - b) podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa górskiego,
2. Planowanie przedsięwzięć na potrzeby rozwoju ratownictwa wysokościowego poprzedzone jest oceną wniosków wynikających z analizy zagrożeń i ryzyka dokonanej w oparciu o „Metodykę oceny zagrożenia gminy i powiatu” zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem ministra właściwego do spraw wewnętrznych w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego oraz analizy zabezpieczenia operacyjnego podległego obszaru, w tym sieci podmiotów ratowniczych, zdolnych do realizacji działań ratowniczych technikami linowymi.
3. Komendanci powiatowi/miejscy sporządzają powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa wysokościowego.
4. Komendanci powiatowi/miejscy sporządzają plany ratownicze powiatu, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa wysokościowego.
5. Plany powiatowe rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze powiatu muszą być uzgodnione z komendantem wojewódzkim PSP.
6. Komendanci wojewódzcy sporządzają wojewódzkie plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa wysokościowego.
7. Komendanci wojewódzcy sporządzają plany ratownicze województwa, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa wysokościowego.
8. Plany wojewódzkie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze województw muszą być uzgodnione z Komendantem Głównym PSP.

9. Komendant Główny PSP sporządza krajowy plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w którym uwzględni zadania ratownictwa wysokościowego.
10. Plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze podlegają aktualizacji przez właściwych komendantów co najmniej raz w roku.
11. Nadzór nad realizacją ustaleń planów sprawują właściwi komendanci PSP.
12. Komendant powiatowy/miejski PSP przystępując do aktualizacji planów powiatowych, analizuje specyfikę obszaru chronionego poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej w oparciu o „Metodykę oceny zagrożenia gminy i powiatu”, wskazuje rodzaje zagrożeń o najwyższym poziomie, jak również obiekty i tereny charakterystyczne, wymagające użycia dużej ilości sił i środków ratowniczych lub zastosowania specjalistycznego sprzętu oraz technik, a także dostosowuje zasady dysponowania do działań ratownictwa wysokościowego do aktualnej gotowości operacyjnej podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wysokościowego,
13. Komendant wojewódzki PSP uwzględnia w planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego wnioski komendantów powiatowych w tym zakresie oraz analizuje zasadność tworzenia w PSP SGRW lub włączenia do KSRG innych podmiotów ratowniczych tworzących te grupy,
14. Właściwi komendanci PSP prowadzą monitoring bieżącej gotowości operacyjnej jednostek oraz SGRW.
15. Komendant Wojewódzki PSP wyznacza wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego, do koordynacji zadań z zakresu planowania i organizacji ratownictwa wysokościowego na obszarze województwa oraz do nadzoru nad realizacją tych zadań we współpracy z właściwym koordynatorem z poziomu:
  - a) KCKR i OL – w zakresie planowania i organizacji ratownictwa,
  - b) Biura Szkolenia KG PSP – w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego,
  - c) Biura Logistyki KG PSP – w zakresie zakupów sprzętu i utrzymania gotowości wyposażenia.Zaleca się aby posiadał on tytuł młodszego ratownika wysokościowego kserg.
16. Komendanci Powiatowi/Miejscy oraz Komendanci Wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej z powiatów i województw posiadających w swym obszarze chronionym tereny górskie, uwzględniają w procesie planowania przepisy dotyczące zachowania bezpieczeństwa w górach (jaskiniach) oraz porozumienia pomiędzy Komendantem Głównym PSP z:
  - a) Górskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym,

- b) Polskim Związkiem Alpinizmu,
- c) Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym,
- d) służbami i podmiotami ratowniczymi, które na zasadzie dobrowolności zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych.

CZĘŚĆ 5 OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

5.1. DOWODZENIE

1. Działaniami ratowniczymi SGRW może dowodzić strażak lub ratownik z tytułem:
  - a) starszego instruktora ratownictwa wysokościowego,
  - b) instruktora ratownictwa wysokościowego,
  - c) starszego ratownika wysokościowego,
  - d) ratownika wysokościowego,
  - e) młodszego ratownika wysokościowego, posiadający kwalifikacje uprawniające do prowadzenia działań ratowniczych i uprawnienia młodszego ratownika wysokościowego od minimum 2 lat.
2. Podczas akcji ratowniczych o zróżnicowanym charakterze, SGRW tworzy odrębny odcinek bojowy.
3. Dowodzący działaniem ratowniczym SGRW odpowiada za wykonanie zadania ratowniczego.

5.2. TAKTYKA DZIAŁAŃ

1. Dowodzący SGRW zadysponowaną do akcji, powinien w trakcie dojazdu do miejsca zdarzenia, na podstawie pozyskanych informacji, rozdzielić wstępnie zadania poszczególnym ratownikom.
2. Dowodzący SGRW, po przybyciu na miejsce zdarzenia, dokonuje: rozpoznania i oceny sytuacji, w oparciu o następujące czynniki:
  - a) rodzaj zagrożenia i miejsce powstania zdarzenia oraz wnioski z przeprowadzonego rozpoznania,
  - b) sposób udzielenia kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej poszkodowanym i określenie kolejności ich ewakuacji,
  - c) siły i środki potrzebne do działań ratowniczych,
  - d) sposób dotarcia do miejsca zdarzenia,
  - e) sposób zabezpieczenia miejsca prowadzenia działań ratowniczych,
  - f) sposób likwidacji lub ograniczenia zagrożenia.
3. Dowodzący SGRW przekazuje Kierującemu Działaniem Ratowniczym (KDR) lub właściwemu stanowisku kierowania informacje o wynikach rozpoznania oraz przyjętym zamiarze taktycznym.
4. Po dotarciu na miejsce zdarzenia zadaniem grupy jest przede wszystkim:

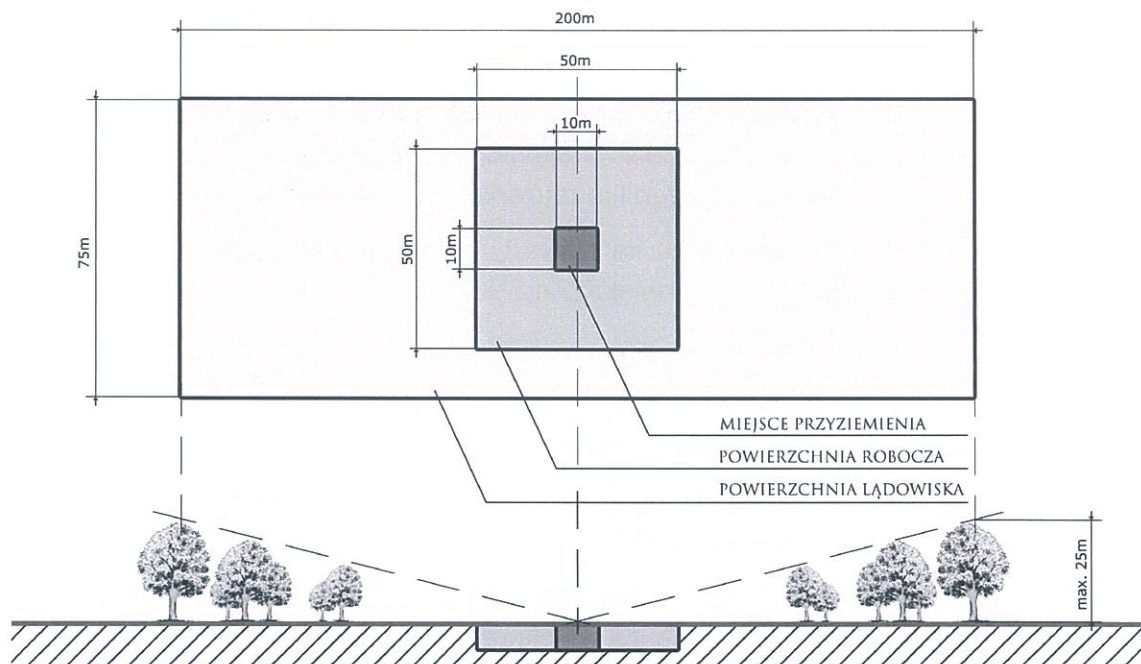
- a) rozpoznanie zagrożeń,
  - b) jak najszybsze dotarcie do osób potrzebujących pomocy, zabezpieczenie ich, udzielenie kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz przeprowadzenie ich ewakuacji ze strefy zagrożonej,
  - c) lokalizacja, likwidacja lub ograniczenie innych zagrożeń.
5. Dowodzący SGRW rozdziela zadania poszczególnym ratownikom, nadzoruje ich wykonywanie, prowadzi łączność w relacji d-ca – ratownicy oraz d-ca – Kierujący Działaniami Ratowniczymi (KDR) oraz stanowisko kierowania, odpowiada za bezpieczeństwo podległych ratowników i skuteczność całej akcji.
  6. Dowodzący SGRW powinien dążyć do sytuacji, w której jest w stanie obserwować ze swojego stanowiska wszystkie etapy ewakuacji, aby wyeliminować niebezpieczeństwo rozbieżności lub pomyłki w działaniach.
  7. Dowodzący SGRW lub prowadzący ćwiczenia decyduje o rodzaju wykorzystywanych technik, sposobie i zakresie prowadzonych działań.
  8. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW sporządza „Informację o działaniach ratowniczych prowadzonych przez specjalistyczną grupę ratownictwa wysokościowego”, (zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego) i przekazuje ją kierującemu działaniem ratowniczym.

5. 3. ZASADY BEZPIECZEŃSTWA

5. 3. 1. DZIAŁANIA Z WYKORZYSTANIEM ŚMIGŁOWCA

1. Poruszanie się na lądowisku przy śmigłowcu warunkują strefy bezpieczeństwa.
2. Miejsce lądowania śmigłowca powinno być wyznaczone i zabezpieczone zgodnie z obowiązującymi zasadami. Należy pamiętać o uwzględnieniu kierunku wiatru.

ZASADY WYZNACZANIA LĄDOWISKA DLA CIĘŻKIEGO ŚMIGŁOWCA TRANSPORTOWEGO MI-8 W TERENIE

Zasady wyznaczania miejsca lądowania śmigłowca na przykładzie śmigłowca Mi-8

3. Zabrania się zbliżania do śmigłowca w czasie włączania i wyłączenia silników śmigłowca.
4. Przedmioty wnoszone do śmigłowca powinny być zabezpieczone przed poderwaniem i w czasie przenoszenia być trzymane blisko ziemi.
5. Zabrania się podchodzenia do śmigłowca od strony wznoszącego się zbocza w czasie pracy wirnika.
6. Czynności ratownicze wykonywane z pokładu śmigłowca muszą być uzgadniane z dowódcą statku powietrznego.
7. Czas zawisu śmigłowca podczas operacji ratowniczych powinien ograniczać się do niezbędnego minimum.
8. Zachowanie się ratowników i innych osób przebywających na pokładzie śmigłowca, oraz transport sprzętu, zwierząt i innych materiałów regulują instrukcje użytkowania statków powietrznych w locie.

5.3.2. DZIAŁANIA TECHNIKAMI LINOWYMI

1. Ratownik przystępuje do działań w niezbędnym do realizacji zadań ratowniczych wyposażeniu indywidualnym.

2. Bazą do działań ratownictwa wysokościowego jest stanowisko. Stanowisko jest układem połączonych, niezależnych i pewnych punktów mocowania.
3. Jako punkty mocowania wykorzystuje się elementy i obiekty o odpowiednich parametrach wytrzymałościowych: sztuczne (np.: konstrukcje budowlane, maszyny), naturalne (np.: drzewa, formacje skalne) oraz specjalne, tworzone na potrzeby stanowiska takie jak: kotwy wklejane, kotwy rozporowe, spity, haki, trójnogi i inne.
4. Wytrzymałość punktów mocowania i stanowisk powinna szacunkowo odpowiadać co najmniej wytrzymałości innych elementów układu asekuracyjnego lub ratowniczego – np. liny na węźle.
5. W stanowisku kąt zawarty pomiędzy połączonymi skrajnymi punktami nie powinien być większy niż 90° .
6. Przy budowie stanowisk obowiązuje zasada, co najmniej:
  - a) dwóch niezależnych punktów mocowania – dla stanowisk asekuracyjnych,
  - b) trzech niezależnych punktów mocowania – dla stanowisk ratowniczych.
7. W oparciu o stanowiska asekuracyjne tworzy się przede wszystkim układy do poruszania się i asekuracji ratowników.
8. Stanowiska ratownicze przeznaczone są do bezpośredniego prowadzenia ewakuacji i asekuracji osób poszkodowanych (ewakuowanych).
9. Stanowisko ratownicze może pełnić funkcję stanowiska asekuracyjnego.
10. Dopuszcza się budowę stanowisk na bazie jednego bezwzględnie pewnego punktu mocowania – sztucznego lub naturalnego poprzez zastosowanie:
  - a) dwóch pętli z taśmy (szytej lub wiązanej),
  - b) jednej pętli stanowiskowej szytej spełniającej wymagania odpowiednich norm jeżeli jej budowa, zabezpieczenie i zastosowanie zapewniają bezpieczne użycie w konkretnych warunkach prowadzonych działań,
  - c) liny – poprzez dowiązanie lub utworzenie pętli,
  - d) innego specjalnego sprzętu przeznaczonego do tworzenia stanowisk (np. trójnóg, belka stanowiskowa, łącznik, zawiesia, itp.).
11. Przy budowie tego stanowiska należy zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe funkcjonowanie użytego sprzętu, a w razie potrzeby zastosować odpowiednie zabezpieczenia chroniące go przed uszkodzeniem.
12. Na bazie stanowiska ratowniczego lub asekuracyjnego dopuszcza się stosowanie techniki ratowniczej jednej liny – jeżeli wyeliminowane są

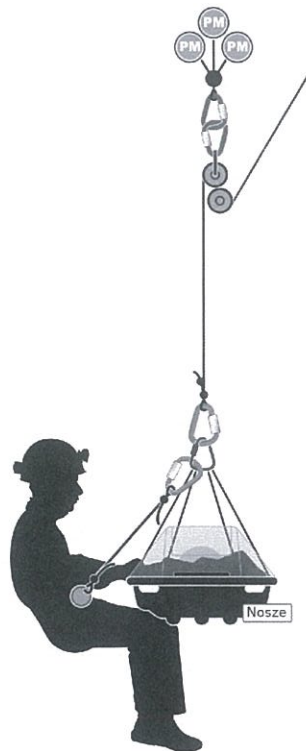
czynniki mogące spowodować zagrożenie uszkodzenia liny lub kiedy nie istnieje możliwość przeciążenia układu. Jeżeli nie są spełnione te warunki, należy stosować technikę ratowniczą dwóch lin.

13. Technika jednej liny polega na prowadzeniu operacji ratowniczych lub asekurowaniu się i poruszaniu ratowników z wykorzystaniem tylko jednej liny bez drugiej liny asekuracyjnej.

TECHNIKA JEDNEJ LINY

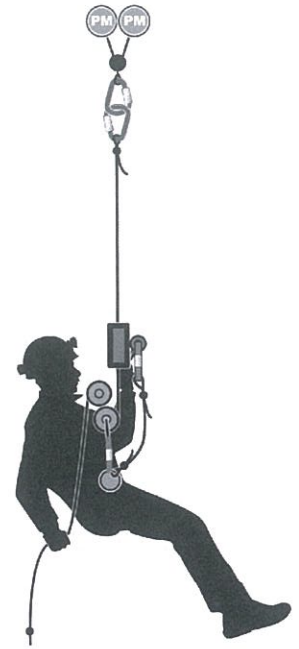
Podczas opuszczania ratownika z uszkodzonym w noszach.

Podczas zjazdu ratownika.

OPIS

- Punkt mocowania
- Punkt wpięcia w uprząż
- Przyrząd autoasekuracyjny
- Łącznik
- Przyrząd zjazdowy

Technika jednej liny.

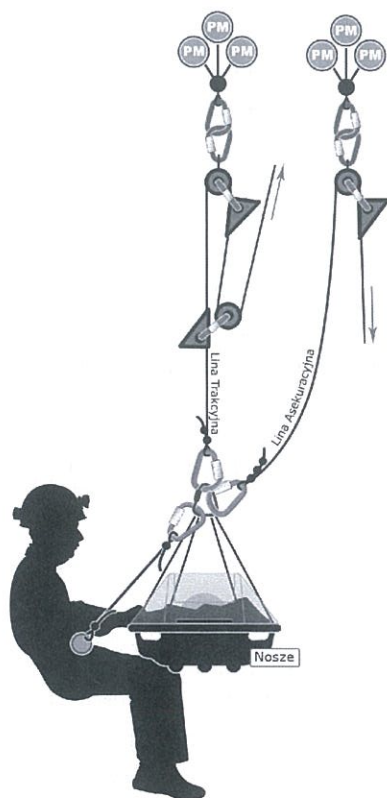
14. Technika dwóch lin polega na wprowadzeniu dodatkowej liny asekuracyjnej przy działaniach ratowniczych i poruszaniu się ratowników.

TECHNIKA DWÓCH LIN

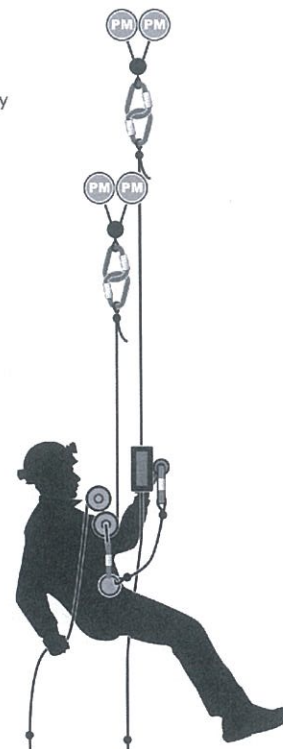
Podczas wyciągania ratownika z poszkodowanym w noszach.

Podczas zjazdu ratownika.

OPIS

- Punkt mocowania
- Punkt wpięcia w uprząż
- Przyrząd autoasekuracyjny
- Łącznik
- Przyrząd zjazdowy
- Przyrząd zaciskowy
- Bloczek

Technika dwóch lin.

15. Podczas używania jako stanowiska trójnogu ratowniczego należy stosować technikę dwóch lin przy czym druga lina musi być wpięta w stanowisko niezależne od trójnogu.
16. Pod pojęciem asekuracji należy rozumieć techniki zabezpieczenia się przed upadkiem w obszarze eksponowanym. Asekuracja ratowników musi opierać się na co najmniej jednym punkcie wpięcia w układ asekuracyjny.
17. Pod pojęciem autoasekuracji należy rozumieć techniki samodzielnego zabezpieczenia się przed upadkiem w obszarze eksponowanym. Dopuszcza się autoasekurację na bazie jednego pewnego punktu mocowania.
18. W przypadku stosowania techniki dwóch lin, każda z lin powinna być wpięta w odrębne stanowisko. Od zasady tej można odstąpić w celu zapewnienia właściwej pracy lin i układów wpinanych do stanowiska oraz dla sprawnego prowadzenia działań – przy zachowaniu bezpieczeństwa tych działań

19. W układach złożonych (np.: opuszczanie po kolejce linowej ukośnej), każdy z układów w stosunku do zasad określonych w ppkt: 11), 12) i 13) należy rozpatrywać odrębnie (tzn. opuszczanie będzie odbywało się techniką jednej lub dwóch lin oraz kolejka linowa ukośna będzie zbudowana z jednej lub dwóch lin).
20. Dopuszcza się stosowanie karabinków bez blokady zamka w technice dolnej asekuracji, oraz w przypadku, gdy tak określa instrukcja producenta sprzętu. W praktyce zastosowanie karabinków bez blokady powinno odbywać się ze świadomym użyciem odpowiednich technik wykonanych we właściwy sposób.
21. W trakcie prowadzonych działań ratownictwa wysokościowego z wykorzystaniem różnych technik linowych: jaskiniowych, wspinaczkowych, alpinizmu przemysłowego i innych – należy przestrzegać inne obowiązujące i powszechnie przyjęte zasady bezpieczeństwa, dotyczące poszczególnych technik i wykorzystywanego sprzętu.
22. Techniki zabezpieczenia liny polegają na odpowiednim prowadzeniu, wykorzystywaniu i zabezpieczaniu liny, eliminującym możliwości jej uszkodzenia.
23. Bazą układów do poruszania się i asekuracji ratowników jest stanowisko asekuracyjne.
24. Sposób wykonania stanowiska asekuracyjnego zależy od zastosowanych technik, warunków prowadzonych działań, dostępnych punktów mocowania, posiadanego sprzętu i innych (patrz ppkt: 3) -10)). Przy budowie stanowiska należy dążyć, aby jego obciążenie rozkładało się równomiernie na punkty mocowania. Nie dotyczy to techniki poręczowania typu jaskiniowego, gdy linę mocujemy do punktu głównego (G) i punktu zabezpieczającego (Z).

STANOWISKO ASEKURACYJNE

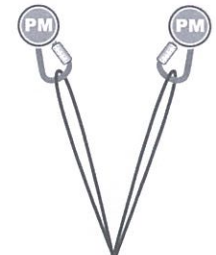
Dwa niezależne punkty mocowania (PM)

Stanowisko asekuracyjne „typ jaskiniowy”

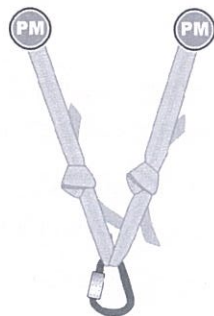

„Z-G”

„V”

Stanowisko asekuracyjne „typ wspinaczkowy”

Stanowisko asekuracyjne na bezwzględnie pewnym punkcie mocowania (BPPM)

Stanowisko asekuracyjne.

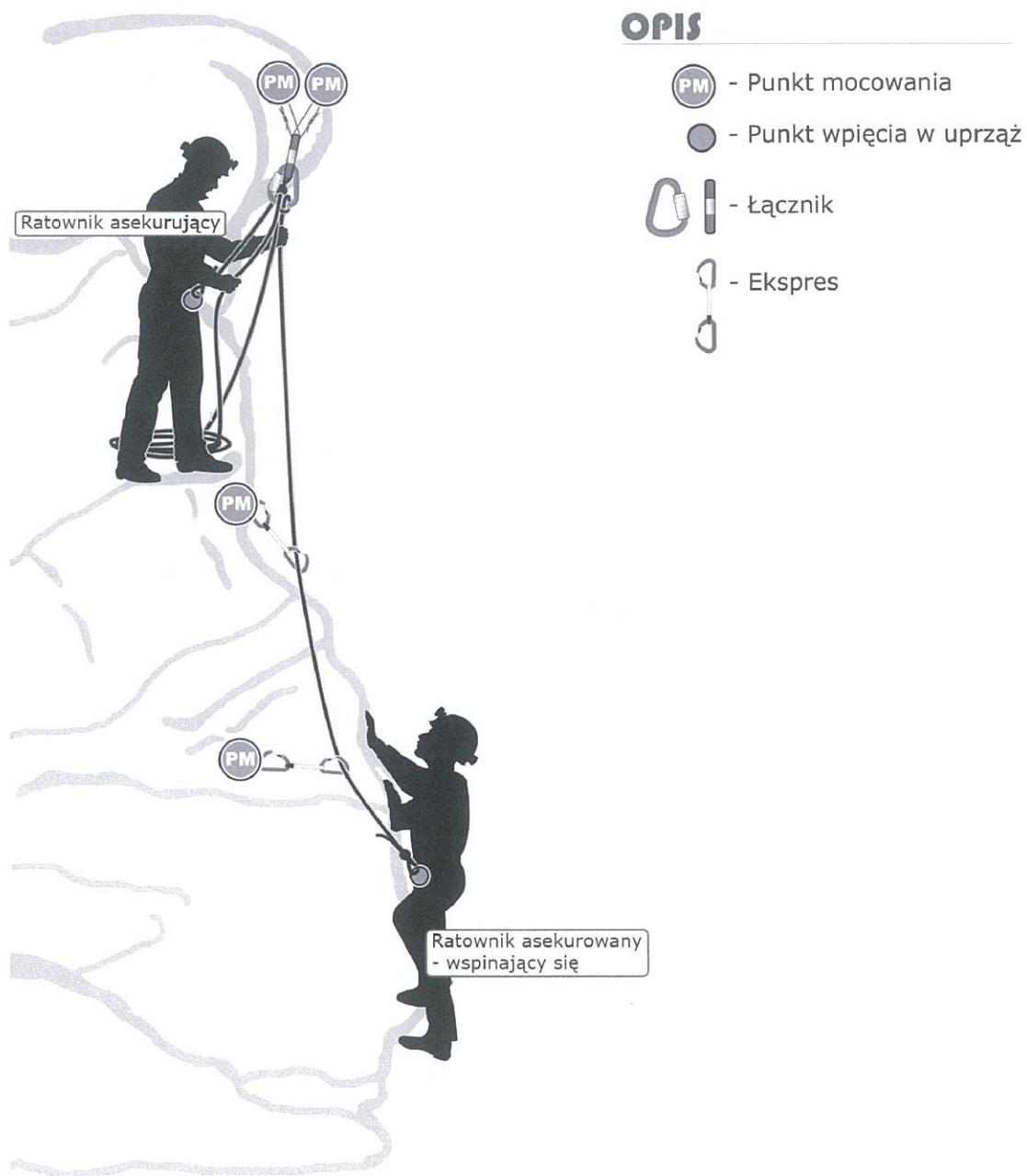
25. Do stanowiska asekuracyjnego mocujemy linę asekuracyjną, poręczową lub zjazdową za pośrednictwem: węzłów, karabinków i przyrządów. Stanowisko to służy również bezpośrednio do autoasekuracji.

26. Do poruszania się w obszarze eksponowanym wykorzystywane są przede wszystkim techniki: poręczowania, górnej asekuracji, dolnej asekuracji, zjazdu po linie, wychodzenia po linie, wspinaczki, wychodzenia po konstrukcjach i drzewach z użyciem autoasekuracji.
27. Technika poręczowania polega na odpowiednim poprowadzeniu liny w jednym lub w wielu odcinkach, poprzez pośrednie stanowiska i punkty mocowania (przepięcia), odciągi i inne. Lina prowadzona jest w pionie, poziomie (trawers) i ukośnie. Poruszając się po linie poręczowej, ratownicy wykorzystują ją jako „poręcz”, wpinając się do niej karabinkami i przyrządami. Wykorzystując poręczówkę, ratownicy posługują się przede wszystkim technikami poruszania się: zjazdu, wychodzenia po linie, wspinaczki.
28. Poruszanie się na odcinkach poziomych polega na autoasekuracji ratownika poprzez wpięcie się do liny poręczowej. Ratownik może tę linę obciążać (zachowując zasadę dwóch niezależnych punktów wpięcia) lub wykorzystywać ją biernie (wymagany co najmniej jeden punkt wpięcia).
29. Zjazd po linie odbywa się poprzez:
- a) wpięcie się przyrządem zjazdowym i przyrządem autoasekuracyjnym w linę, zachowując zasadę dwóch niezależnych punktów wpięcia;
W technikach wspinaczkowych i w sytuacjach awaryjnych zamiast przyrządu autoasekuracyjnego może być używany węzeł zaciskowy.
  - b) wpięcie się przyrządem zjazdowym z autoblokadą (autoasekuracją) w linę – jeden punkt wpięcia.
Powyższy sposób zjazdu jest zalecany szczególnie podczas działań z wykorzystaniem śmigłowca.
30. Dopuszcza się zjazd po linie:
- a) z wykorzystaniem tylko przyrządu zjazdowego bez autoasekuracji:
    - podczas użycia technik linowych we współdziałaniu ze śmigłowcem,
    - podczas prowadzenia działań ratowniczych, jeżeli zaistniały szczególne warunki i użycie autoasekuracji mogłoby powodować poważne utrudnienia w działaniach lub uniemożliwić ich przeprowadzenie,
  - b) bez przyrządu zjazdowego i autoasekuracji:
    - techniką „grubej liny”,
    - techniką „klucza zjazdowego”,
    - w technice samoratownia.

31. Wychodzenie po linie wykonuje się z użyciem, co najmniej dwóch przyrządów zaciskowych – zachowując zasadę dwóch niezależnych punktów wpięcia.
32. Podstawową techniką wychodzenia jest technika DED – z wykorzystaniem, dwóch przyrządów. Polega na wpięciu się przyrządami zaciskowymi: piersiowym i ręcznym do liny poręczowej i wychodzeniu po niej. W sytuacjach awaryjnych dopuszcza się stosowanie do wychodzenia po linie zamiast przyrządów – węzłów zaciskowych i innych przyrządów, jeżeli nadają się do tego celu.
33. Pokonywanie podczas zjazdu i wychodzenia po linie pośrednich stanowisk i punktów mocowania wymaga przestrzegania zasady dwóch niezależnych punktów wpięcia. W sytuacjach awaryjnych możliwe jest zastosowanie węzłów zaciskowych.
34. Autoasekuracja przyrządem zaciskowym – polega na wpięciu odpowiedniego przyrządu w linę poręczową podczas poruszania się po konstrukcji lub wspinaczki (lina poręczowa może być wykorzystywana biernie lub czynnie).
35. Technika asekuracji górnej – polega na asekurowaniu ratownika liną prowadzoną do niego z góry.

TECHNIKA GÓRNEJ ASEKURACJI

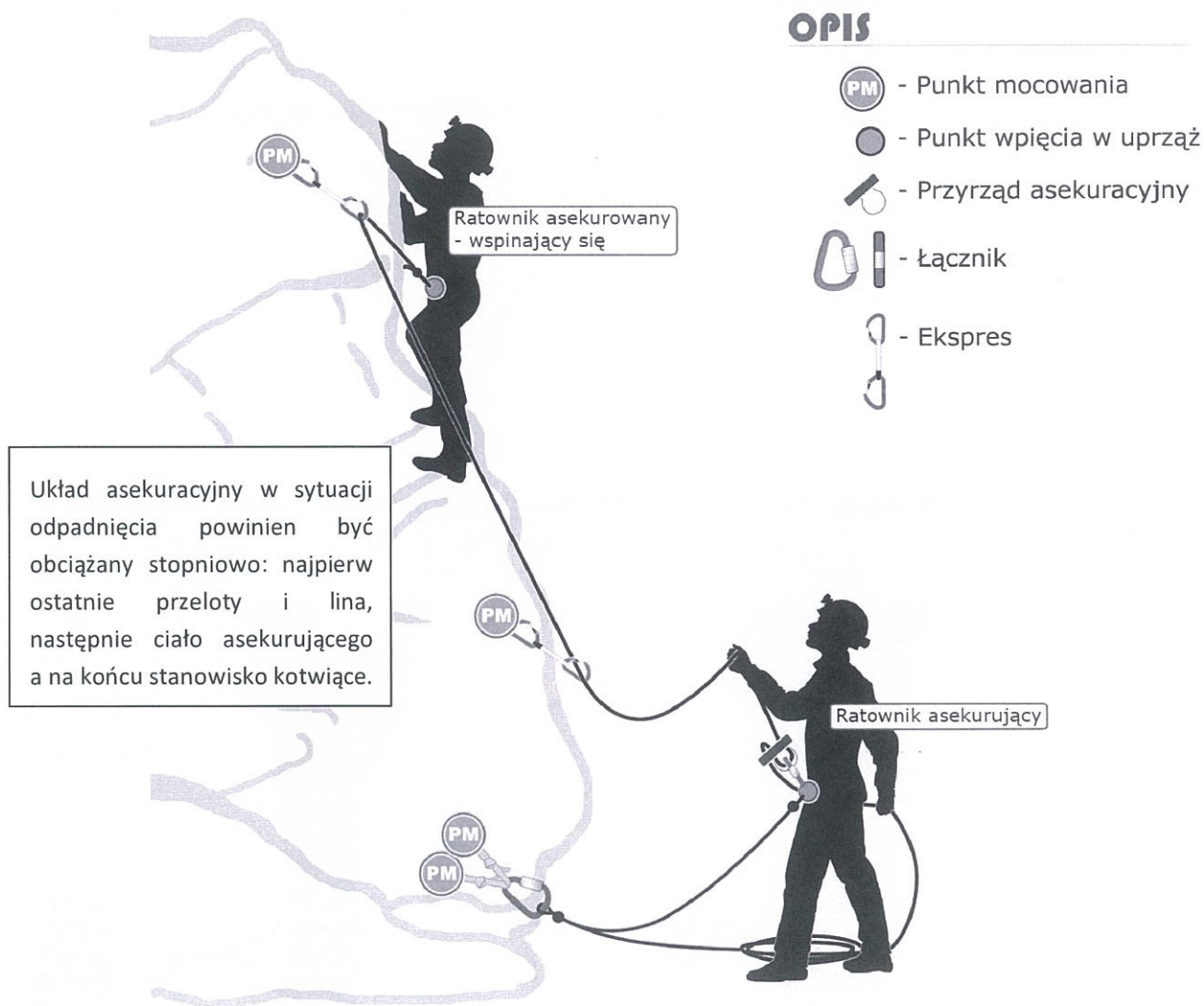

Technika górnej asekuracji.

36. Technika asekuracji dolnej – polega na asekurowaniu ratownika liną prowadzoną przez niego z dołu. Wybór miejsca umieszczenia stanowiska kotwienia ratownika asekurującego powinien zapewnić realizację zasady ustalającej, że część kotwiąca liny powinna stanowić liniowe przedłużenie ciągu asekuracyjnego.

TECHNIKA DOLNEJ ASEKURACJI

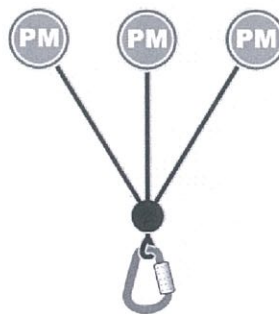

Technika asekuracji dolnej.

37. Asekuracja dolna prowadzona jest techniką wspinaczkową z dostosowaniem jej elementów do warunków, w jakich prowadzona jest wspinaczka lub poruszanie się po konstrukcji.
38. Zasady stosowania techniki jednej i dwóch lin nie dotyczą techniki prowadzenia dolnej i górnej asekuracji.

39. W ratownictwie wysokościowym wykorzystuje się inne techniki poruszania się w obszarze eksponowanych, takie jak: drabiny balkonowe, drabiny hakowe, drzewołazy, słupołazy i inne.
40. Bazą dla układów ratowniczych są stanowiska ratownicze.
41. Sposób wykonania stanowiska ratowniczego zależy od zastosowanych technik, warunków prowadzonych działań, dostępnych punktów mocowania, posiadanego sprzętu i innych (patrz ppkt: 3) -10). Stanowisko ratownicze powinno posiadać tzw. punkt zbiorczy (centralny, zapewniający prawidłową pracę stanowiska i układów ratowniczych oraz dawać możliwość zamiany funkcji. Przy budowie stanowiska należy dążyć do zapewnienia równomiernego rozkładu obciążeń na punkty mocowania.

Trzy niezależne punkty mocowania (PM)

Stanowisko ratownicze na bezwzględnie pewnym punkcie mocowania (BPPM)

Stanowisko ratownicze.

42. Punkt zbiorczy jest miejscem, w którym schodzą się pętle stanowiskowe z punktów mocowania połączone karabinkiem lub innym przyrządem (np.: płytką stanowiskową), do którego wpinane są liny, układy ratownicze i inne.

43. Punkt zbiorczy nie jest wymagany, jeżeli zastosowana technika ratownicza zapewnia prawidłową pracę stanowiska.
44. Punkt zbiorczy występuje również w niektórych stanowiskach asekuracyjnych, szczególnie w technice dolnej i górnej asekuracji.
45. Do stanowiska ratowniczego mocujemy liny za pośrednictwem węzłów, karabinków i przyrządów oraz układy ratownicze: wyciągowe, do opuszczania, asekuracyjne i inne. Stanowisko to może służyć również bezpośrednio do autoasekuracji.
46. Układ wyciągowy budowany jest z wykorzystaniem przyrządów alpinistycznych lub urządzeń ratowniczych i służy do ewakuacji i transportu z dołu do góry.
47. Układ do opuszczania budowany jest z wykorzystaniem przyrządów alpinistycznych lub urządzeń ratowniczych, służy do ewakuacji i transportu z góry na dół. Układ ten może być, w sytuacjach tego wymagających, zastąpiony techniką zjazdu ratownika po linie lub poruszania się ratowników po odcinkach poziomych z osobą ewakuowaną.
48. Układ asekuracyjny budowany jest z wykorzystaniem przyrządów lub urządzeń ratowniczych, służy do asekurowania układów ewakuacyjnych i transportowych.
49. Kolejka linowa budowana jest poprzez rozpięcie pomiędzy dwoma stanowiskami ratowniczymi jednej lub kilku lin. Służy do prowadzenia ewakuacji i transportu poziomego i ukośnego.
50. Przy budowie stanowisk i układów ratowniczych należy przewidzieć potrzebę zmiany kierunku ewakuacji i transportu oraz zapewnić wymiennieść funkcji stanowisk i układów ratowniczych, (jeżeli umożliwiają to warunki, w których są prowadzone działania).
51. Do ewakuacji i transportu osób poszkodowanych i zagrożonych wykorzystywane są przede wszystkim: uprząże, nosze i inny specjalistyczny sprzęt.
52. Dopuszcza się stosowanie innego sprzętu pod warunkiem przestrzegania zaleceń producenta dotyczącego miejsca i sposobu eksploatacji.
53. Rysunki 2, 3, 4, 5, 6, 7 obrazują ogólnie zasady bezpieczeństwa i techniki opisane w treści posługując się przykładowymi układami. Rysunki te nie są instrukcją budowania tych układów, a jedynie ich ideowym schematem i mogą być modyfikowane zgodnie z obowiązującą wiedzą. Szczegółowe informacje i umiejętności na temat budowy i zastosowania układów można uzyskać kończąc odpowiednie szkolenia.

5. 4. ŁĄCZNOŚĆ W TRAKCIE DZIAŁAŃ

1. Podczas działań ratowniczych, szkolenia i doskonalenia zawodowego musi być zapewniona łączność radiowa, głosowa, gestowa lub przewodowa

pomiędzy dowodzącym SGRW, prowadzącym szkolenie lub doskonalenie zawodowe i poszczególnymi członkami SGRW.

2. W przypadku działań łączonych ratownictwa wysokościowego z innymi rodzajami ratownictwa, należy zapewnić łączność pomiędzy dowodzącym SGRW, a kierującym działaniem ratowniczym (KDR).
3. Podczas działań z wykorzystaniem śmigłowca i technik linowych, pomiędzy pilotem i ratownikami współdziałającymi należy zapewnić łączność gestową oraz łączność radiową.
4. Łączność radiową należy organizować zgodnie z „Instrukcją w sprawie organizacji łączności w sieciach radiowych UKF Państwowej Straży Pożarnej” z 2009 roku, stanowiącą załącznik do Rozkazu Nr 4 Komendanta Głównego PSP z dnia 09 czerwca 2009 roku.
5. Wykaz zasad prowadzenia gestowej pomiędzy pilotem i ratownikami współdziałającymi stanowi *Załącznik Nr 14*.

CZĘŚĆ 6 ZASADY ORGANIZACJI SZKOLEŃ Z ZAKRESU RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO REALIZOWANEGO PRZEZ PAŃSTWOWĄ STRAŻ POŻARNĄ ORAZ UZYSKIWANIA STOPNI INSTRUKTORSKICH W RATOWNICTWIE WYSOKOŚCIOWYM.

6. 1. ORGANIZACJA SZKOLEŃ

1. Szkolenie członków Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Wysokościowego (SGRW), związane z uzyskiwaniem tytułów, oparte jest o programy szkolenia z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną, zatwierdzone przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.
2. Programy szkolenia określają:
  - a) cele szkolenia;
  - b) podmioty uprawnione do prowadzenia szkolenia;
  - c) warunki przyjęcia na szkolenie;
  - d) wymagania stawiane kadrze dydaktycznej;
  - e) wykaz sprzętu i obiektów do realizacji szkolenia;
  - f) sposób i warunki realizacji procesu dydaktycznego
  - g) treści nauczania;
  - h) kwalifikacje uzyskiwane po ukończeniu szkolenia.
3. Po ukończeniu przez strażaka szkolenia i uzyskaniu tytułu „Młodszeo ratownika wysokościowego KSRG” otrzymuje on „Książeczkę ratownika wysokościowego KSRG”, wg wzoru zawartego w *Załączniku Nr 8*. Książeczkę niniejszą wydaje biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
4. W kursach z zakresu ratownictwa wysokościowego mogą uczestniczyć strażacy ratownicy OSP włączonej do KSRG, na podstawie skierowania na kurs od zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej, po spełnieniu wymagań stawianych strażakom Państwowej Straży Pożarnej, za wyjątkiem kwalifikacji pożarniczych. Przy kierowaniu strażaków ratowników OSP na kursy, zamiast kwalifikacji pożarniczych przewidzianych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej, wymaga się ukończenia szkolenia podstawowego dla strażaków ratowników OSP lub spełnienie równorzędnych wymagań. Ponadto wymaga się ukończenia szkolenia ratownika, zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym, a także przedstawienia zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego możliwość udziału w działaniach ratowniczych oraz ważnego ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków.
5. Organizator szkolenia, o którym mowa w ppkt. 3) przesyła do biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej

Państwowej Straży Pożarnej wykaz osób, które ukończyły szkolenie. Do wykazu organizator dołącza kopie zaświadczeń wszystkich absolwentów wraz ze zdjęciem legitymacyjnym w formacie 3,5cm x 4,5cm, wykonanym w mundurze wyjściowym z aktualnym stopniem służbowym.

6. Po weryfikacji dokumentów dyrektor biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej wystawia „Książeczkę ratownika wysokościowego KSRG”, a następnie przesyła ją do właściwej ze względu na podległość służbową strażaka komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej. Ewidencję wydanych książeczek prowadzi biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
7. Organizator każdego kolejnego szkolenia, z cyklu szkoleń, z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną ma obowiązek dokonać stosownych wpisów w „Książeczce ratownika wysokościowego KSRG”, potwierdzających uzyskanie tytułów.
8. Biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, przeprowadza według potrzeb, lecz nie rzadziej niż raz na dwa lata unifikację instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG. Uczestnictwo i pozytywne zaliczenie unifikacji jest warunkiem dopuszczenia instruktora do prowadzenia zajęć dydaktycznych, podczas kursów ratownictwa wysokościowego na kolejne dwa lata. Lista instruktorów dopuszczonych do prowadzenia zajęć jest ogłaszana do końca roku, w którym odbyła się unifikacja.
9. Unifikacja obejmuje następujące zakresy:
  - a) Teoretyczny, polegający na przedstawieniu prelekcji z własnych doświadczeń z niżej wymienionych tematów:
    - Działalność szkoleniowa;
    - Doskonalenie zawodowe;
    - Nowy sprzęt alpinistyczny;
    - Nowe techniki ratownicze;
    - Ciekawe i trudne akcje ratowniczo-gaśnicze.
  - b) Praktyczny, polegający na prezentacji warsztatu pracy instruktora oraz testu sprawnościowego w następującej formule:
    - Pokaz z omówieniem jednego z wylosowanych tematów;
    - Sprawne i poprawne technicznie poruszanie się po poręczówkach pionowych o łącznej długości podchodzenia około 60 m, przez co najmniej 6 przepięć oraz łącznej długości zjazdu ok. 60m, przez co najmniej 6 przepięć.

6. 2. ZASADY UZYSKIWANIA STOPNI INSTRUKTORSKICH

1. Wprowadza się dwa tytuły instruktorskie:

- a) Instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG;
  - b) Starszy instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG.
2. Warunkiem przystąpienia do egzaminu na tytuł „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” jest:
- a) posiadanie tytułu starszego ratownika wysokościowego KSRG co najmniej 3 lata oraz potwierdzona przez właściwego kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej działalność w tym okresie w ramach specjalistycznej grupy ratownictwa wysokościowego,
  - b) ukończenie kursu taternictwa jaskiniowego oraz kursu wspinaczki skalnej z własną protekcją lub równorzędnego, zgodnie z programami szkoleń PZA, przeprowadzonych przez inne podmioty;
  - c) posiadanie przygotowania pedagogicznego,
  - d) skierowanie na egzamin przez właściwego kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w formie wniosku egzaminacyjnego składanego do dyrektora biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Wzór wniosku stanowi *Załącznik Nr 9*,
  - e) napisanie po złożeniu wniosku pracy instruktorskiej na jeden z 5 zaproponowanych przez komisję egzaminacyjną tematów, związanych z ratownictwem wysokościowym, adekwatnych do celów zawartych w programach szkolenia oraz uzyskanie, od co najmniej 2 z 3 recenzentów, pozytywnych opinii pracy. Praca powinna zostać złożona do biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, co najmniej 30 dni przed wyznaczonym dniem egzaminu. Oceny pracy dokonuje komisja ds. ratownictwa wysokościowego,
  - f) zaliczenie testu sprawnościowego, o którym mowa w Części 7, przeprowadzonego pod nadzorem komisji egzaminacyjnej.
3. Termin i miejsce egzaminu ustala dyrektor biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w uzgodnieniu z przewodniczącym komisji ds. ratownictwa wysokościowego.
4. Za przeprowadzenie egzaminu odpowiada komisja ds. ratownictwa wysokościowego, o której mowa w Części 10. Przewodniczący komisji ds. ratownictwa wysokościowego ustala skład komisji egzaminacyjnej spośród jej członków.
5. Nadzór nad pracą komisji egzaminacyjnej sprawuje dyrektor biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej
6. Na egzamin składa się:

- a) część wstępna w formie testu wiedzy oraz zadania otwartego problemowego,
  - b) część zasadnicza, polegająca na obronie pracy instruktorskiej, przeprowadzeniu wykładu na wylosowany temat, wykonaniu zadań praktycznych (techniki linowe, wspinaczkowe, jaskiniowe, ratownicze) z elementami kierowania działaniem ratowniczym SGRW oraz przeprowadzeniu instruktażu na wylosowany temat.
7. Zadania egzaminacyjne do testu wiedzy, zadania problemowe, tematy wykładów, zadania praktyczne oraz tematy instruktaży opracowuje komisja egzaminacyjna i przekazuje do zatwierdzenia przez dyrektora biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej na co najmniej 30 dni przed egzaminem.
  8. Komisja egzaminacyjna przygotowuje również tematy prac instruktorskich.
  9. Test wiedzy składa się z 50 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią (3 dystraktory). Treść testowych zadań egzaminacyjnych musi być zgodna z celami szczegółowymi zawartymi w programach szkolenia z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną.
  10. Za każde prawidłowo rozwiązane zadanie przyznaje się 1 punkt. Za brak odpowiedzi bądź nieprawidłowo rozwiązane zadanie nie przyznaje się punktów. Wynik testu uznaje się za pozytywny, jeżeli zdający uzyska co najmniej 43 punkty.
  11. Zadanie problemowe uznaje się za rozwiązane poprawnie lub niepoprawnie.
  12. Warunkiem zaliczenia części wstępnej egzaminu i dopuszczenia do części zasadniczej egzaminu jest uzyskanie wyniku pozytywnego z testu wiedzy oraz poprawnie rozwiązane zadanie problemowe.
  13. Obrona pracy instruktorskiej kończy się wynikiem pozytywnym lub negatywnym.
  14. Wykład, zadania praktyczne oraz instruktaż ocenia się jako wykonane poprawnie albo niepoprawnie.
  15. Warunkiem zaliczenia części zasadniczej egzaminu jest poprawne wykonanie wszystkich elementów tej części egzaminu oraz pozytywna obrona pracy instruktorskiej.
  16. Warunkiem zdania egzaminu na stopień „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” jest zaliczenie części wstępnej oraz części zasadniczej egzaminu.
  17. Do zadań komisji egzaminacyjnej należy w szczególności:
    - a) przygotowanie tematów pracy instruktorskiej ,
    - b) przygotowanie zadań egzaminacyjnych do testu wiedzy wraz z ustaleniem punktacji za rozwiązanie niniejszych zadań,

- c) opracowanie zadań problemowych,
  - d) przedłożenie wykazu tematów wykładów,
  - e) opisanie zadań praktycznych do wykonania,
  - f) przedstawienie listy tematów instruktaży,
  - g) przeprowadzenie egzaminu,
  - h) ocena egzaminu.
18. Z przeprowadzonego egzaminu komisja egzaminacyjna sporządza protokół zawierający skład komisji i wyniki egzaminu oraz podpisy członków komisji. Załączniki do protokołu stanowią:
- a) wnioski egzaminacyjne;
  - b) testy wiedzy z arkuszami odpowiedzi;
  - c) zadania problemowe z arkuszami odpowiedzi;
  - d) dokumentacja z przebiegu części zasadniczej egzaminu;
  - e) dokumentacja dodatkowa według uznania Komisji.
19. Na podstawie wyniku przeprowadzonego egzaminu przewodniczący komisji egzaminacyjnej występuje z wnioskiem do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej o nadanie tytułu „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”.
20. Nieprzystąpienie do egzaminu w wyznaczonym terminie uważa się za odstąpienie od egzaminu. Ponowne przystąpienie do egzaminu wymaga złożenia nowego wniosku egzaminacyjnego.
21. Strażak, który nie zdał egzaminu instruktorskiego, ma prawo ponownie przystąpić do egzaminu na ogólnych zasadach.
22. Dokumentem potwierdzającym uzyskanie tytułu „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” jest zaświadczenie, którego wzór stanowi *Załącznik Nr 10*.
23. Zaświadczenie wydaje biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
24. Postępowanie o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” przeprowadza komisja ds. ratownictwa wysokościowego w trybie i na zasadach określonych dla uzyskania tytułu „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”, przy uwzględnieniu pierwszeństwa zasad zawartych w punktach 24 – 27.
25. Warunkiem uzyskania tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” jest:
- a) złożenie wniosku, według wzoru stanowiącego *Załącznik Nr 11*, o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”, do dyrektora biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej,
  - b) co najmniej 2 letni udokumentowany staż pracy jako instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG,

- c) udział w realizacji minimum 3 kursów śmigłowcowych, pod nadzorem starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG, wykonując zadania określone przez instruktora prowadzącego kurs oraz przedstawienie arkuszy ocen instruktora z pozytywnymi ocenami instruktora prowadzącego. Wzór arkusza „Oceny instruktora” określa *Załącznik Nr 12*,
  - d) posiadanie przygotowania pedagogicznego,
  - e) napisanie po złożeniu wniosku pracy instruktorskiej na jeden z 5 wybranych tematów związanych z ratownictwem wysokościowym z użyciem śmigłowca, związanych z ratownictwem wysokościowym, adekwatnych do celów zawartych w programach szkolenia oraz uzyskanie, od co najmniej 2 z 3 recenzentów, pozytywnych opinii pracy.
26. Komisja egzaminacyjna ma prawo zażądać od kandydata ubiegającego się o tytuł „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” dodatkowych dokumentów potwierdzających pracę instruktorską.
  27. Z przeprowadzonego postępowania komisja egzaminacyjna sporządza protokół, który zawiera rekomendację do nadania tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” lub uzasadnienie odmowy nadania powyższego tytułu.
  28. Na podstawie protokołu z prac komisji egzaminacyjnej, przewodniczący komisji egzaminacyjnej występuje z wnioskiem do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”.
  29. Strażak, który nie uzyskał tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”, ma prawo ponownie wystąpić o jego nadanie po spełnieniu warunków określonych w zasadach i w uzasadnieniu odmowy nadania tytułu.
  30. Dokumentem potwierdzającym uzyskanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” jest zaświadczenie, którego wzór stanowi *Załącznik Nr 13*.
  31. Zaświadczenie wydaje biuro właściwe do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
  32. Wpisów do „Książeczki ratownika wysokościowego KSRG” potwierdzających uzyskanie tytułów „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” oraz „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG” dokonuje dyrektor biura właściwego do spraw szkolenia pożarniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej na podstawie wydanych zaświadczeń.

CZĘŚĆ 7 DOSKONALENIE ZAWODOWE

1. Doskonalenie zawodowe jest realizowane w oparciu o roczne i miesięczne plany doskonalenia zawodowego.
2. Zajęcia z doskonalenia zawodowego SGRW organizuje dowódca SGRW.
3. Zajęcia z doskonalenia zawodowego SGRW może prowadzić strażak lub inny ratownik z tytułem:
  - a) starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
  - b) instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
  - c) starszego ratownika wysokościowego KSRG,
  - d) ratownika wysokościowego KSRG,
  - e) młodszego ratownika wysokościowego KSRG, posiadający kwalifikacje uprawniające do prowadzenia działań ratowniczych i uprawnienia młodszego ratownika wysokościowego KSRG od minimum 2 lat.
4. Przedmiotem doskonalenia zawodowego SGRW są w szczególności następujące zagadnienia:
  - a) wykorzystanie technik linowych w różnych rodzajach ratownictwa,
  - b) wykorzystanie sprzętu ratownictwa technicznego w warunkach działań na wysokości,
  - c) kształtowanie cech odporności psychofizycznej i umiejętności przewidywania zagrożeń w specyficznych warunkach akcji ratownictwa wysokościowego,
  - d) rozpoznawanie zagrożeń na własnym terenie działania,
  - e) taktyka prowadzenia akcji ratowniczej z elementami ratownictwa wysokościowego,
  - f) współdziałanie z jednostkami ochrony przeciwpożarowej podczas różnego typu działań ratowniczych oraz z innymi podmiotami krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego,
  - g) rozwój sprawności fizycznej w zakresie poruszania się w warunkach typowych dla działań ratownictwa wysokościowego (wspinaczka, poruszanie się po poręczówkach, jaskiniach, kratownicach itp.),
  - h) szkolenia wynikające z potrzeb danej SGRW.
5. Na zajęcia, o których mowa w ppkt 6, należy przeznaczyć 40% czasu przewidzianego na doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy pełniących służbę w JRG PSP lub członków innych jednostek ochrony przeciwpożarowej, w których utworzona jest SGRW.

6. Każdy z ratowników co najmniej raz w roku bierze udział w pięciodniowym zgrupowaniu szkoleniowo-kondycyjnym.
7. Podczas zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego, przez pięć dni, prowadzi się:
  - a) trening alpinistyczny na obiektach przyrody lub konstrukcjach budowlanych,
  - b) ćwiczenia zgrywające,
  - c) trening kondycyjny.
  - d) prelekcje z zakresu ratownictwa wysokościowego.
8. Przebieg zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego nie powinien zakłócić funkcjonowania danego podmiotu ratowniczego w KSRG, w szczególności gotowości operacyjnej SGRW.
9. Program zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego dla SGRW w PSP opracowuje dowódca SGRW, a zatwierdza Komendant Powiatowy (Miejski) PSP. W celu podnoszenia sprawności fizycznej członków SGRW należy zapewnić im możliwość wykonywania ćwiczeń siłowych z elementami technik linowych i ćwiczeń wspinaczkowych.
10. Raz w roku dowódca SGRW przeprowadza dla członków SGRW test sprawnościowy oraz egzamin teoretyczny i praktyczny z zakresu technik ratownictwa wysokościowego. Test sprawnościowy obejmuje:
  - a) biegowy test Coopera (zalicza ocena co najmniej dobra, zgodnie z tabelą wyników),
  - b) sprawne i poprawne technicznie poruszanie się po poręczówkach pionowych o łącznej długości podchodzenia ok. 60 m, przez co najmniej 6 przepięć oraz łącznej długości zjazdu ok. 60 m, przez co najmniej 6 przepięć,
  - c) podciąganie na drążku ciągiem martwym, co najmniej:
    - 10 razy - dla ratowników w wieku do lat 30,
    - 9 razy - dla ratowników w wieku 31- 35 lat,
    - 8 razy - dla ratowników w wieku 36- 40 lat,
    - 7 razy - dla ratowników w wieku powyżej 40 lat,
11. Dla członków SGRW, którzy nie zaliczyli testu sprawnościowego oraz egzaminu teoretycznego i praktycznego w pierwszym terminie dowódca SGRW wyznacza termin poprawkowy nie później niż na 6 miesięcy od pierwszego terminu.
12. Nie zaliczenie egzaminu lub testu sprawnościowego w terminie poprawkowym, powoduje iż ratownik nie może brać udziału w działaniach ratowniczych SGRW. Jeżeli ratownik nie zaliczy egzaminu lub testu sprawnościowego w ciągu 1 roku od terminu poprawkowego, zostaje

wykluczony ze składu SGRW. Wykluczony ratownik nie może brać udziału w działaniach ratowniczych i ćwiczeniach SGRW.

13. Instruktorzy, o których mowa w pkt 3, co najmniej raz w roku powinni uczestniczyć w zgrupowaniach szkoleniowo-kondycyjnych, których podstawowym celem jest podnoszenie oraz unifikacja umiejętności i wiedzy ratowniczej.
14. Organizatorem zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego dla kadry instruktorskiej jest biuro właściwe do spraw szkolenia Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.
15. Raz w roku, wskazana przez Komendanta Głównego PSP, Komenda Wojewódzka PSP organizuje (we współpracy i pod nadzorem KG PSP) ogólnopolskie manewry ratownicze dla pojedynczych przedstawicieli wszystkich SGRW. Celem manewrów jest wymiana doświadczeń w zakresie stosowanych technik ratownictwa wysokościowego i sprzętu ratowniczego oraz prowadzenie wspólnych ćwiczeń. W trakcie manewrów na bazie szkół pożarniczych lub Komend Wojewódzkich PSP organizuje się warsztaty ratownicze, których tematyka porusza bieżące zagadnienia związane z ratownictwem wysokościowym.
16. SGRW poziomu C w miarę możliwości powinna uczestniczyć w ćwiczeniach międzynarodowych, krajowych, regionalnych i wojewódzkich.

CZĘŚĆ 8 WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

Działania SGRW poza granicami kraju realizowane są na podstawie obowiązujących przepisów prawa zgodnie z podpisanymi umowami, porozumieniami i instrukcjami metodycznymi.

CZĘŚĆ 9 ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO.

Komendant wojewódzki PSP wyznacza w odrębnym trybie Wojewódzkiego Koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego. Należy dążyć do tego aby posiadał on tytuł minimum młodszego ratownika wysokościowego kserg. Do zadań Koordynatora należy:

1. analizowanie stanu gotowości ratownictwa wysokościowego na terenie województwa;
2. analizowanie dokumentacji dotyczącej:
  - a) organizacji SGRW
  - b) organizowania ćwiczeń;
  - c) działań ratowniczych;
  - d) wypadków ratowników wysokościowych;
3. nadzorowanie organizacji oraz przebiegu szkoleń z zakresu ratownictwa wysokościowego;
4. udział w przedsięwzięciach organizacyjno-operacyjnych PSP, w szczególności w zakresie opracowywania, modyfikowania i aktualizowania wojewódzkich i powiatowych planów ratowniczych oraz planów rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w aspekcie ratownictwa wysokościowego, a także opiniowania zasad współdziałania KSRG z podmiotami realizującymi zadania z zakresu ratownictwa wysokościowego;
5. sporządzanie analiz w zakresie wyposażenia technicznego PSP i OSP do ratownictwa wysokościowego i przedkładanie ich przełożonym wraz z propozycjami zakupów lub wymiany;
6. opiniowanie scenariuszy oraz współuczestnictwo w organizacji, przeprowadzeniu i ocenie ćwiczeń na poziomie wojewódzkim i powiatowym;
7. udział w inspekcjach gotowości operacyjnej w zakresie organizacji ratownictwa wysokościowego;

8. udział w spotkaniach, warsztatach i konferencjach dotyczących współpracy jednostek KSRG z innymi podmiotami ratowniczymi;
9. Rekomendowanie:
  - a) planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w zakresie ratownictwa wysokościowego,
  - b) wniosków z analizy gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa wysokościowego,
  - c) planów szkolenia i doskonalenia zawodowego na potrzeby KSRG,
  - d) planów zakupów i rozmieszczenia sprzętu ratowniczego do realizacji zadań podstawowych i specjalistycznych z zakresu ratownictwa wysokościowego,
  - e) zasad współpracy ze służbami i podmiotami współdziałającymi z zakresu ratownictwa wysokościowego.

CZĘŚĆ 10 KOMISJA DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

1. Komendant Główny PSP powołuje w odrębnym trybie Komisję ds. Ratownictwa Wysokościowego.
2. Do zadań komisji należy:
  - a) analizowanie stanu ratownictwa wysokościowego w KSRG;
  - b) wytyczanie kierunków rozwoju ratownictwa wysokościowego w KSRG;
  - c) analizowanie dokumentacji dotyczących trudniejszych akcji ratowniczych oraz wypadków w ratownictwie wysokościowym;
  - d) przeprowadzanie egzaminów na stopnie instruktorskie z zakresu ratownictwa wysokościowego PSP;
  - e) rozpatrywanie i opiniowanie wniosków o uznanie kwalifikacji i uprawnień w ratownictwie wysokościowym strażakom, którzy ukończyli szkolenie poza PSP;
  - f) wskazywanie ewentualnych rozbieżności pomiędzy obowiązującymi programami szkolenia w zakresie ratownictwa wysokościowego, a programami, według których były realizowane szkolenia poza PSP oraz wskazanie ewentualnej konieczności odbycia szkolenia uzupełniającego i jego zakresu;
  - g) opiniowanie przydatności sprzętu i technik ratownictwa wysokościowego w zakresie możliwości ich stosowania.

CZĘŚĆ 11 KRYTERIA NIEZBĘDNE DO WYPEŁNIENIA W PROCESIE WŁĄCZENIA DO KSRG JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ REALIZUJĄCEJ RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE

1. Porozumienie dotyczące włączenia jednostki ochrony przeciwpożarowej do KSRG, w celu realizacji zadań ratownictwa wysokościowego określa co najmniej:
  - a) strony porozumienia:
    - właściwy terytorialnie komendant miejski/powiatowy PSP
    - podmiot tworzący/utrzymujący jednostkę
    - jednostka
  - b) deklarowany poziom gotowości operacyjnej,
  - c) zadania ratownicze przewidziane dla jednostki,
  - d) siły i środki,
  - e) zasady pełnienia służby lub dyżurów oraz dysponowania strażaków do działań ratowniczych,
  - f) zakres i zasady przekazywania informacji o bieżącej gotowości operacyjnej,
  - g) zasady ewentualnego udziału sił i środków jednostki w odwodach operacyjnych,
  - h) częstotliwość organizowanych ćwiczeń i rodzaj prowadzonego doskonalenia wraz ze wskazaniem osób za nie odpowiedzialnych,
  - i) zasady udziału kierownictwa jednostki w aktualizowaniu analizy zabezpieczenia operacyjnego obszarów oraz planów ratowniczych, a także analizowaniu działań ratowniczych i ćwiczeń oraz inspekcji gotowości operacyjnej,
  - j) okoliczności i warunki wygaśnięcia lub rozwiązania porozumienia.
2. W przypadku gdy jednostka ochrony przeciwpożarowej jest już w KSRG lecz zawarte porozumienie nie obejmuje deklaracji realizacji zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym, przed utworzeniem grupy należy sporządzić ANEKS do porozumienia, w którym należy zawrzeć treści określone w pkt. 6.3 w odniesieniu do realizowanych zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym.

CZĘŚĆ 12 POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Tracą moc „Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym” z listopada 2012 r.

CZĘŚĆ 13 SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Wykaz przepisów związanych z ratownictwem wysokościowym
2. Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych
3. Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych
4. Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych.
5. Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych.
6. Przykładowe schematy organizacyjno-etatowe SGRW
7. Przykładowy wykaz norm.
8. Książeczka ratownika wysokościowego KSRG
9. Wniosek o skierowanie na egzamin na tytuł „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”.
10. Zaświadczenie o uzyskaniu tytułu „instruktora ratownictwa wysokościowego krajowego systemu ratowniczo-gaśnczego”
11. Wniosek o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego krajowego systemu ratowniczo-gaśnczego”
12. Arkusz oceny instruktora
13. Zaświadczenie o uzyskaniu tytułu „starszego instruktora ratownictwa wysokościowego krajowego systemu ratowniczo-gaśnczego”
14. Znaki gestowe do współpracy ratownika wysokościowego ze śmigłowcem ratowniczym.
15. „Ogólne zasady organizacji działań ratowniczych w budynkach wysokich i wysokościowych oraz innych obiektach wysokich”

Wykaz przepisów związanych z ratownictwem wysokościowym

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 września 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.
3. Program kursu wstępnego z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez PSP.
4. Program kursu podstawowego z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez PSP.
5. Program kursu śmigłowcowego z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez PSP cz. I.
6. Program kursu śmigłowcowego z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez PSP cz. II.
7. Decyzja nr 54 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 28 września 2007 roku w sprawie powołania Komisji do Spraw Ratownictwa Wysokościowego.

**Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i
środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie
podstawowych czynności ratowniczych**

Lp.	Nazwa wyposażenia	Ilość
1.	Worek typu „jaskiniowego”	1
2.	Lina alpinistyczna statyczna 50m	1
3.	Taśma szyta min 120 cm	10
4.	Karabinki zakręcane stalowe HMS /duży prześwit	10
5.	Bloczek ratowniczy pojedynczy	1
6.	Szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym/uprząż asekuracyjna	2

**Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt,
pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego
w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych**

Lp.	Minimalne wyposażenie indywidualne ratownika wysokościowego	Jednostka miary	Poziom gotowości operacyjnej		
			A	B	C
1	2	3	4	5	6
I	wyposażenie indywidualne ratownika wysokościowego	1 zestaw:	13	19	31
1.	Hełm	szt.	13W	19W	31W
2.	Kombinezon podstawowy – bojowy, jednoczęściowy zapewniający niepalność, nieprzemakalność i oddychalność.	szt.	13W	19W	31W
3.	Drugi kombinezon lub ubranie dwu częściowe wykonane z cienkiego materiału, do działań w umiarkowanych warunkach pogodowych	kpl.	13Z	19Z	31Z
4.	Kombinezon roboczy jednoczęściowy (do ćwiczeń i prac w środowisku "brudnym" nieskażonym)	szt.	13Z	19Z	31Z
5.	Kombinezon wewnętrzny ocieplający z materiału typu Polartec.	szt.	13W	19W	31W
6.	Letnie ubranie dwuczęściowe do treningów kondycyjnych i wspinaczkowych	kpl.	13Z	13Z	31Z
7.	Komplet bielizny termoaktywnej – letni	kpl.	13Z	19Z	31Z
8.	Komplet bielizny termoaktywnej – zimowy	kpl.	13Z	19Z	31Z
9.	Skarpety letnie -2 pary	kpl.	26Z	38Z	62Z
10.	Skarpety zimowe -2 pary	kpl.	26Z	38Z	62Z
11.	Buty specjalne bojowe	kpl.	13W	19W	31W
12.	Buty typu trekkingowego z membraną (do treningów kondycyjnych)	kpl.	13Z	19Z	31Z
13.	Kominiarka specjalna	szt.	13W	19W	31W
14.	Czapka zimowa pod kask z membraną oddychającą lub kominiarka zimowa	szt.	13Z	19Z	31Z
15.	Rękawice specjalne do działań technikami linowymi	kpl.	26W	38W	62W
16.	Rękawice zimowe do działań technikami linowymi	kpl.	26W	38W	62W
17.	Rękawice gumowe ochronne	kpl.	13Z	19Z	31Z
18.	Ochraniacze na buty (stuptuty)	kpl.	13Z	19Z	31Z
19.	Uprząż biodrowa	szt.	13W	19W	31W
20.	Taśma służąca do podtrzymania piersiowego przyrządu zaciskowego	szt.	13W	19W	31W

21.	Przyrząd zjazdowy z autoblokadą lub bez autoblokady	szt.	13W	19W	31W
22.	Przyrząd asekuracyjny – zjazdowy, przystosowany do współpracy z dwoma linami	szt.	13Z	19Z	31Z
23.	Przyrządy zaciskowe do podchodzenia po linie	kpl.	13W	19W	31W
24.	Przyrząd autoasekuracyjny	szt.	13W	19W	31W
25.	Nóż specjalny	szt.	13Z	19Z	31Z
26.	Wielofunkcyjny przyborek z kombinerkami	szt.	13W	19W	31W
27.	Osobista latarka typu „czołówka”	kpl.	13W	19W	31W
28.	Ląza asekuracyjna	szt.	13W	19W	31W
29.	Pętla z taśmą	szt.	26W	38W	62W
30.	Karabinki zakręcane	szt.	91W	133W	217W
31.	Pętla z repsznura	szt.	13W	19W	31W
32.	Karabinki niezakręcane	szt.	39Z	57Z	93Z
33.	Bloczek do liny	szt.	13W	19W	31W
34.	Worek na sprzęt	szt.	13W	19W	31W
35.	Plecak (torba) na pozostałe wyposażenie osobiste	szt.	13Z	19Z	31Z
36.	Gwizdek	szt.	13W	19W	31W
37.	Gogle	szt.	13W	19W	31W
38.	Worek 3 l - Szpejarka	szt.	13Z	19Z	31Z
39.	Okulary przeciwsłoneczne	szt.	13Z	19Z	31Z
40.	Folia NRC	szt.	13W	19W	31W
41.	Opatrunek osobisty W (opakowanie wodoodporne)	szt.	13W	19W	31W

			Poziom gotowości operacyjnej		
Lp.	Wyposażenie w sprzęt, pojazdy i środki techniczne zintegrowane funkcjonalnie na potrzeby ratownictwa	jednostka miary	A	B	C
1	2	3	4	5	6
1.	Samochód pożarniczy ze sprzętem ratownictwa wysokościowego	szt.	1W		
2.	Samochód lekki ratownictwa wysokościowego SLRwys	szt.		1W	1*W
3.	Samochód średni ratownictwa wysokościowego SRWys	szt.			1W
4.	SLRR / Sop	szt.			1W
5.	SRT / SLRt	szt.			1W
6.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 200m	szt.		1W	2W
7.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 100m	szt.	1W	2W	4W
8.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 50m	szt.	2W	2W	4W
9.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 10m	szt.	2W	2W	4W
10.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 5m	szt.	2W	2W	4W
11.	Lina statyczna kevlarowa o długości 50m	szt.		2W	
12.	Lina statyczna kevlarowa o długości 100m	szt.			2W
13.	Lina dynamiczna 50m	szt.	1W	2W	3W
14.	Ośłona ochronna na linę	szt.	4W	8W	14W

15.	Pętla z taśmy o dł. ok. 60cm	szt.	4Z	8Z	14Z
16.	Pętla z taśmy o dł. ok. 80cm	szt.	4W	8W	14W
17.	Pętla z taśmy o dł. ok. 120cm	szt.	4W	8W	14W
18.	Pętla specjalna o zwiększonej wytrzymałości	szt.	2W	4W	6W
19.	Karabinek zakręcany (poza zestawami ratowniczymi)	szt.	10W	20W	40W
20.	Karabinek obrotowy	szt.		1W	2W
21.	Przyrząd zaciskowy	szt.	2Z	4Z	8Z
22.	Przyrząd do opuszczania / zjazdowy	szt.	1Z	2Z	6Z
23.	Bloczek ratowniczy	szt.	4W	6W	10W
24.	Bloczek ratowniczy podwójny	szt.	1W	2W	4W
25.	Rolka krawędziowa	szt.	1W	2W	4W
26.	Płytki stanowiskowa	szt.		1Z	2Z
27.	Drzewołazy	szt.	1W	2W	2W
28.	Wciągarka ratownicza ręczna do liny z tworzyw sztucznych	szt.		1W	1W
29.	Trójnóg ratowniczy	szt.	1W	1W	1W
30.	Uprząż ewakuacyjna (poza zestawami ratowniczymi)	szt.	1W	2W	6W
31.	Pętla ratownicza	szt.		1Z	2Z
32.	Zestaw do znakowania terenu lądowiska (jeśli grupa prowadzi działania z wykorzystaniem śmigłowca)	zestaw	1W	1W	1W
33.	Nosze – kosz ratowniczy	szt.		1W	1W
34.	Deska ortopedyczna kompletna	kpl.		1W	1W
35.	Śpiwór/płachta do ochrony cieplnej poszkodowanego	szt.	1Z	1W	2W
36.	Zestaw ogrzewaczy chemicznych	zestaw		1W	2W
37.	Hełm ochronny dla poszkodowanego	szt.	1W	2W	4W
38.	Oświetlenie przenośne dalekosiężne - reflektor	szt.	1W	1W	2W
39.	Wiertarka udarowa akumulatorowa	szt.		1Z	1Z
40.	Łom uniwersalny ratowniczy	szt.	1W	1W	1W
41.	Worki na sprzęt	szt.	1W	2W	5W
42.	Samochodowy zestaw do nawigacji GPS	zestaw		1W	1W
43.	Przenośne urządzenie GPS	szt.	1W	1W	2W
44.	Radiotelefon nasobny	szt.	2W	3W	5W
45.	Radiotelefon przewoźny	szt.	1W	1W	1W
46.	Zestaw terminali statusów i lokalizacji pojazdów	zestaw		1Z	1Z
47.	System łączności do radiotelefonu ułatwiający prowadzenie łączności rat. wysokościowemu	zestaw	2W	3W	5W
48.	Telefon komórkowy z zestawem słuchawkowym.	szt.		1Z	1Z
49.	Zestaw do ratownictwa medycznego R1 (wersja plecakowa) + respirator + defibrylator (AED)	zestaw		1W	1W
50.	Stabilizacja kręgosłupa-krótka kamizelka typu KED	szt.	1W	1W	1W
51.	Latarka dużej mocy do mocowania na hełmie	szt.	2W	3W	5W

52.	Zestaw do osadzania punktów mocowania stanowisk - w skład zestawu powinny wchodzić co najmniej: narzędzia i kotwy rozporowe umożliwiające osadzenie punktów w betonie i skale (bez wiertarki, która jest pod poz. 38).	zestaw		1Z	1W
53.	Zestaw do prowadzenia dolnej asekuracji - w skład zestawu powinny wchodzić co najmniej: ekspresy – 10szt., pętla z taśmy do tworzenia punktów mocowania – 14 szt., przyrząd asekuracyjny – 2 szt., szelki wspinaczkowe – 1szt. (bez liny dynamicznej, która jest pod poz. 13).	zestaw		1W	1W
54.	Zestaw asekuracyjny do poruszania się po drzewach i słupach - w skład zestawu powinny wchodzić co najmniej: lonża regulowana przyrządem, lonża stała (bez drzewołazów, które są pod poz. 27)	zestaw	1W	2W	2W
55.	Zestaw do ratownictwa z użyciem śmigłowca z użyciem technik linowych - w skład zestawu powinny wchodzić co najmniej: sprzęt do oporęczowania różnych śmigłowców dostępnych dla PSP, lina do zjazdu o dł.30m, lina do ewakuacji pod pokładem śmigłowca o długości 100m, drabinka spelo – 2,5m, uprząże ewakuacyjne – 2 szt., pętla ratownicza – 1 szt., system łączności dla ratownika operatora na pokładzie i ratownika pod pokładem umożliwiający łączność wzajemną i z pilotem oraz jednostkami PSP, nóż lub sekator do cięcia lin z tworzyw sztucznych (bez noszy, które są pod poz. 33)	zestaw		1Z	1W
56.	Lonża podwójna z amortyzatorem i karabinkami o dużym prześwicie	szt.	1W	2W	2W
57.	Szelki asekuracyjne pełne	szt.	1W	2W	2W
58.	Aparat powietrzny nadciśnieniowy z butlą kompozytową i czujnikiem ruchu	szt.	2Z	3W	5W
59.	Detektor wielogazowy (wyposażony w sensory: tlen, LEL, siarkowodór, tlenek węgla)	szt.	1W	2W	2W
60.	Kamizelka asekuracyjna do ratownictwa wodnego	szt.	1W	2W	2W
61.	Rzutka ratownicza	szt.	1W	2W	2W
62.	Ubranie ługo i kwasoochronne przeciwochłapaniowe	szt.		2Z	2Z
63.	Rękawice gumowe ługo i kwasoochronne	szt.		3Z	5Z
64.	Wciągarka samochodowa o sile ciągnięcia dostosowanej do masy samochodu	szt.	1Z	1W	1W
65.	Przenośny system nagłaśniający - tuba ręczna/megafon	szt.	1W	1W	1W
66.	Lornetka	szt.	1W	1W	1W
67.	Drabinka balkonowa/hakowa	szt.	1W	1W	1W
68.	Nożyco-rozpieracz hydrauliczny z napędem ręcznym	szt.	1W	1W	1W
69.	Tyczka teleskopowa do podwieszania haka mocującego	szt.			1W

70.	Hak mocujący	szt.			2W
71.	Słupolazy	szt.			1W
72.	Raki lodowe – para	para			2W
73.	Czekan	szt.			4W
74.	Drabinka speleo o długości 10m	szt.	1W	2W	3W
75.	Nosze do ewakuacji w ciasnych przestrzeniach	szt.		1W	1W
76.	Nosze do ewakuacji z użyciem śmigłowca	szt.			1W
77.	Wyrzutnia lin	szt.			1W
78.	Wiertarka udarowa elektryczna	szt.			1Z
79.	Piła do drewna do pracy jedną ręką	szt.			1W
80.	Piła elektryczna do stali	szt.			1W
81.	Trójkąt ewakuacyjny	szt.	1W	1W	2W
82.	Kombinezon wodoszczelny uniwersalny	szt.			2W
83.	Agregat prądowórczy przenośny do zasilania urządzeń elektrycznych z wyposażenia SRWys.	szt.			1Z
84.	Wentylator do napowietrzania przestrzeni zamkniętych	szt.			1Z

Uwagi: dotyczące kolumny B

1. Zestaw sprzętu powinien być uzupełniany dodatkowymi elementami odpowiadającymi specyfice działania danej Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Wysokościowego.
2. Zaleca się, aby liny były przechowywane na samochodzie ratownictwa wysokościowego w worach – gotowe do użycia.
3. Jeżeli grupa posiada więcej niż jeden zestaw do ratownictwa z użyciem śmigłowca, to każdy z tych zestawów powinien być on również wyposażony w nosze ratownicze, apteczkę szturmową, 2 kamizelki asekuracyjne do ratownictwa wodnego, kombinezon wodoszczelny do ratownictwa wodnego, a grupa powinna być wyposażona w 2 dodatkowe radiostacje na każdy taki zestaw.
4. Dodatkowe zestawy do ratownictwa z użyciem śmigłowca przechowywane są w sposób umożliwiający ich natychmiastowe użycie, ale nie muszą znajdować się na samochodzie ratownictwa wysokościowego.
5. W celu usprawnienia prowadzenia działań ratowniczych dopuszcza się tworzenie zestawów sprzętowych ze sprzętu zawartego w normie wyposażenia potrzebnego do budowy stanowisk i układów ratowniczych (np. karabinki, pętle z taśmy, bloczki ratownicze, przyrządy do opuszczania/zjazdowe, przyrządy zaciskowe, bloczki ratownicze, rolki krawędziowe, osłony ochronne na linę). Sprzęt ten nie powinien być wykorzystywany do tworzenia zestawów zawartych w normie wyposażenia oraz innych przygotowanych dodatkowo zgodnie ww. ppkt. 1).
6. Sprzęt, o którym mowa w ppkt. 1) i zestawy z niego tworzone przechowywane są w sposób umożliwiający ich natychmiastowe użycie, ale nie muszą znajdować się na samochodzie ratownictwa wysokościowego.

7. *Sprzęt sezonowy taki jak raki i czekany w okresie letnim może być zdejmowany ze stanu samochodu ratownictwa wysokościowego, ale jest przechowywany w sposób umożliwiający natychmiastowe użycie.*
8. *Zestaw do ratownictwa z użyciem śmigłowca wchodzi w skład standardu tylko wówczas, gdy SGRW ma dostęp do śmigłowca. Wówczas grupa wyposaża samochód ratownictwa wysokościowego również w nosze do ewakuacji z użyciem śmigłowca.*

Uwagi: dotyczące kolumny C

1. ** - z kompletem wyposażenia analogicznym jak w kolumnie B.*
2. *Zestaw sprzętu powinien być uzupełniany dodatkowymi elementami odpowiadającymi specyfice działania danej Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Wysokościowego.*
3. *Zaleca się, aby liny były przechowywane na samochodzie ratownictwa wysokościowego w worach – gotowe do użycia.*
4. *Jeżeli grupa posiada więcej niż jeden zestaw do ratownictwa z użyciem śmigłowca, to każdy z tych zestawów powinien być również wyposażony w nosze ratownicze, apteczkę szturmową, 2 kamizelki asekuracyjne do ratownictwa wodnego, kombinezon wodoszczelny do ratownictwa wodnego, a grupa powinna być wyposażona w 2 dodatkowe radiostacje na każdy taki zestaw.*
5. *Dodatkowe zestawy do ratownictwa z użyciem śmigłowca przechowywane są w sposób umożliwiający ich natychmiastowe użycie, ale nie muszą znajdować się na samochodzie ratownictwa wysokościowego.*
6. *W celu usprawnienia prowadzenia działań ratowniczych dopuszcza się tworzenie zestawów sprzętowych ze sprzętu zawartego w normie wyposażenia potrzebnego do budowy stanowisk i układów ratowniczych (np. karabinki, pętle z taśmy, bloczki ratownicze, przyrządy do opuszczania/zjazdowe, przyrządy zaciskowe, bloczki ratownicze, rolki krawędziowe, osłony ochronne na linę). Sprzęt ten nie powinien być wykorzystywany do tworzenia zestawów zawartych w normie wyposażenia oraz innych przygotowanych dodatkowo zgodnie ww. ppkt.1).*
7. *Sprzęt, o którym mowa w ppkt. 2) i zestawy z niego tworzone przechowywane są w sposób umożliwiający ich natychmiastowe użycie, ale nie muszą znajdować się na SRWys.*
8. *Sprzęt sezonowy taki jak raki i czekany w okresie letnim może być zdejmowany ze stanu SRWys., ale jest przechowywany w sposób umożliwiający natychmiastowe użycie.*
9. *Zestaw do ratownictwa z użyciem śmigłowca wchodzi w skład standardu tylko wówczas, gdy SGRW ma dostęp do śmigłowca. Wówczas grupa wyposaża samochód SRWys. również w nosze do ewakuacji z użyciem śmigłowca.*

Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych stanowi przedstawiona poniżej tabela.

Wykaz jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego przewidzianych do realizacji zadań wynikających z podstawowego zakresu ratownictwa specjalistycznego na terenie województwa wraz z **BRAKAMI** sprzętowymi w stosunku do normatywu przedstawionego w zasadach organizacji poszczególnych rodzajów ratownictwa specjalistycznego

Lp.	Numer jednostki (wg SWD-ST)	Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki	Rodzaj jednostki	Włączona do KSRG [tak/nie]	W obszarze dojazdu najbliższej JRG w ciągu 15 minut
-----	-----------------------------	-------------	---------------	-------	-----------------	------------------	----------------------------	---

Jednostka miary		kpl.
Minimum wynikające z "Zasad..."		1
rodzaj ratownictwa, który jednostka będzie realizować		Wyposażenie wspólne
wodne	wysokościowe	Zestaw PSP R1
chemiczno-ekologiczne	poszukiwawczo-ratownicze	
techniczne		
Ilość	Braki	Braki wyposażenie wspólne
		Uwagi

		1	szt.
Ratownictwo wysokościowe			
Ilość	lina półstatyczna alpinistyczna typu A (o minimalnej długości 50m)	1	szt.
Braki			
Ilość	taśma szyta min 120 cm do budowy stanowisk i asekuracji	10	szt.
Braki			
Ilość	zakręcane karabinki stalowe z dużym przeswitem	10	szt.
Braki			
Ilość	blocek ratowniczy	1	szt.
Braki			
Ilość	szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym/uprząż asekuracyjna	2	szt.
Braki			
Ilość	worek na sprzęt	1	szt.
Braki			
Ilość	trójnóg	1*)	szt.
Braki			
Ilość	skokochron kategorii 2	1*)	szt.
Braki			

*) Co najmniej jeden w powiecie, (możliwa większa ilość uzasadniona czasem dojazdu wynoszącym powyżej 15 min)

Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań wysokościowych w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych stanowi przedstawiona poniżej tabela.

L.p	Numer jednostki tworzącej grupę specjalistyczną (wg SWD-ST)	Współrzędne geograficzne dla umownego miejsca, z którego wyznaczany będzie czas dojazdu grup specjalistycznych (dotyczy grup utworzonych na więcej niż jednej jednostce ochrony przeciwpożarowej)						Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki tworzącej grupę specjalistyczną.
		Współrzędne geograficzne DŁUGOŚĆ [E]			Współrzędne geograficzne SZEROKOŚĆ [N]						
		hh"	mm'	ss,s"	hh"	mm'	ss,s"				

Plan sieci ratownictwa specjalistycznego

Rodzaj jednostki	Włącza na do KSRG [tak/nie]	Numer ewidencyjny grupy specjalistycznej (utworzone zgodnie z załącznikiem)	Nazwa poddziału w strukturze odwołu operacyjnego (jeżeli wchodzi w skład) np. "SGRW Warszawa 7"	Rodzaj ratownictwa specjalistycznego	Poziom gotowości operacyjnej											
					Czy OBECNIE stanowi odwoł operacyjny [Tak/Nie]	Poziom odwołu operacyjnego, w skład którego OBECNIE wchodzi dana jednostka [CO/WOO/międzywo/mie dotyczy]	Deklarowany OBECNIE poziom gotowości operacyjnej					Docelowy poziom gotowości operacyjnej, do którego PLANOWANY jest rozwój grupy				
							A	A1	A2	B	C	A	A1	A2	B	C

Planowany termin osiągnięcia deklarowanego poziomu gotowości (miesiąc i rok)	Dane funkcjonariusza prowadzącego sprawę specjalizacji w KW PSP/Szkole PSP lub D-cy grupy					Uwagi
	Stopień	Imię	Nazwisko	Telefon kontaktowy (preferowany nr telefonu komórkowego)	adres e-mail	

Schemat organizacyjno-etatowy Zastępu SGRW poziom gotowości A

Obowiązkowo we współdziałaniu z innym zastępem ratowniczym lub gaśniczym posiadającym gotowość operacyjną w zakresie ratownictwa wysokościowego na poziomie podstawowym.

Schemat organizacyjno-etatowy Zastępu SGRW poziom gotowości B

Schemat organizacyjny Sekcji SGRW poziom gotowości C

Sekcja w składzie:

- dowódca
- samochód operacyjny lub samochód rozpoznawczo-ratowniczy z kierowcą,
- zastęp rat. wysokościowego,
- zastęp rat. technicznego.

Schemat organizacyjno-etatowy Sekcji SGRW poziom gotowości C

SEKCJA SGRW COO		 DOWÓDCA SRW COO (ratownik wysokościowy)	 RATOWNIK (kierowca) zalecane	 SLRR/SOp (terenowy/utenowiony)		
	Zastęp ratownictwa wysokościowego	 DOWÓDCA ZASTĘPU (ratownik wysokościowy)	 RATOWNICY WYSOKOŚCI OWI	 RATOWNIK (kierowca) zalecane	 SRwys / SLRwys (drugi samochód specjalistyczny Rwys pozostaje na zabezpieczeniu podległego obszaru chronionego)	 MOŻLIWOŚĆ DZIAŁANIA Z WYKORZYSTANIEM ŚMIGŁOWCA
	Zastęp ratownictwa technicznego	 DOWÓDCA ZASTĘPU	 RATOWNIK (kierowca) zalecane	 SRt/SLRt/GBART		

Przykładowy wykaz norm

Ip	PN-EN	Tytuł
1	365 / 2004r.	Środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości. Ogólne wymagania dotyczące instrukcji użytkowania konserwacji, okresowych sprawdzeń, napraw, znakowania i pakowania.
2	1263-2 / 2004 r.	Siatki bezpieczeństwa. Część 2 - Wymagania bezpieczeństwa dotyczące instalowania siatek bezpieczeństwa.
3	1263-1 / 2004 r.	Siatki bezpieczeństwa. Część 1 - Wymagania bezpieczeństwa, metody badań.
4	1802 / 2002 r.	Wymagania bezpieczeństwa dotyczące podestów ruchomych, wiszących. Obliczenia projektów, kryteria stateczności, budowa badania.
5	1891 / 2002r.	Sprzęt ochrony indywidualnej zapobiegający upadkom z wysokości. Liny rdzeniowe w oplocie o małej rozciągliwości.
6	397 / A1 / 2002r.	Przemysłowe hełmy ochronne (zmiana A1).
7	1498 / 2002 r	Sprzęt ratowniczy - pętle ratownicze.
8	1497 / 2002 r.	Sprzęt ratowniczy - szelki ratownicze.
9	12492 / 2002 r.	Sprzęt ratowniczy - kaski dla alpinistów. Wymagania bezpieczeństwa i metody badań.
10	12278 / 2001 r.	Sprzęt alpinistyczny - bloczki linowe. Wymagania bezpieczeństwa i metody badań.
11	12277 / 2001 r.	Sprzęt alpinistyczny - uprząże. Wymagania bezpieczeństwa i metody badań.
12	567 / 2000 r.	Sprzęt alpinistyczny - klamry, liny. Wymagania bezpieczeństwa i metody badań.
13	358 / 2002 r.	Sprzęt ochrony indywidualnej ustalający pozycje podczas pracy.
14	813 / 1997r.	Indywidualny sprzęt zapobiegający upadkom z wysokości. Uprząż biodrowa
15	362 / 1997r.	Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Łączniki.
16	363 / 1997r.	Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Systemy powstrzymywania spadania.
17	361 / 1997r.	Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Szelki bezpieczeństwa.
18	355 / 1997r.	Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Amortyzatory.
19	354 / 1997r.	Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Linki bezpieczeństwa.
20	795 / 1996r.	Ochrona przed upadkiem z wysokości. Urządzenia kotwiczące. Wymagania i badanie.
21	364 / 1996r.	Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Metody badań
22	360 / 1996r.	Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Urządzenia samohamowne.

23	353-2 / 1996r.	Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Urządzenia samozaciskowe z giętką prowadnicą.
24	353-1 / 1996r.	Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Urządzenia samozaciskowe ze sztywną prowadnicą.
25	341+A1 / 1996r.	Indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości. Urządzenia do opuszczania.
26	1496 / 1996r.	Sprzęt ratowniczy. Ratownicze urządzenia podnoszące

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

KSIĄŻECZKA RATOWNIKA WYSOKOŚCIOWEGO KSRG

KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

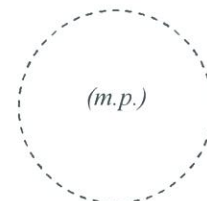
KSIĄŻECZKA RATOWNIKA WYSOKOŚCIOWEGO KSRG

.....
(numer ewidencyjny)

Wydana przez:

Wydana

/m.

...../podpis posiadacza/
(podpis posiadacza)

...../Nazwisko i Imię/
(imię i nazwisko)

...../Data i miejsce urodzenia/
(data i miejsce urodzenia)

...../Numer identyfikacyjny/
(numer identyfikacyjny)

- 2 -

Przydział służbowy:

.....
.....
.....
.....
.....

(jednostka, data przyjęcia, zajmowane stanowisko)

(m.p.)

.....
(podpis i pieczęć kierownika
komórki kadrowej)

Notatki o zmianie danych:

.....
.....
.....
.....
.....

Data badania:	
Grupa krwi	A B AB O
czynnik Rh	Rh + (dodatni)
<i>(niepotrzebne wyraźnie skreślić)</i>	Rh - (ujemny)
Miejsce wykonania badania	
Podpis i pieczęć potwierdzającego wpis	

W razie wypadku powiadomić:

..... telefon: .....

(imię i nazwisko)

KWALIFIKACJE

.....
(stopień służbowy, imię i nazwisko)

Uzyskał tytuł
młodsze ratownika wysokościowego ksrgr

Numer zaświadczenia: .....

Data nadania uprawnień: .....

..... (m.p.)
(podpis osoby upoważnionej)

Tytuł młodsze ratownika wysokościowego ksrgr uprawnia do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa wysokościowego technikami alpinistycznymi (bez użycia śmigłowca) pod nadzorem ratownika. Po 2 latach stażu w tym stopniu uprawnia do dowodzenia w tego typu akcjach (bez udziału śmigłowca).

- 5 -

KWALIFIKACJE

.....
(stopień służbowy, imię i nazwisko)

Uzyskał tytuł
ratownika wysokościowego ksrgr

Numer zaświadczenia: .....

Data nadania uprawnień: .....

..... (m.p.)
(podpis osoby upoważnionej)

Tytuł ratownika wysokościowego ksrgr uprawnia do samodzielnego wykonywania zadań z zakresu ratownictwa wysokościowego, dowodzenia tymi działaniami i współpracy ze śmigłowcem (bez prawa wykonywania funkcji operatora).

- 6 -

KWALIFIKACJE

.....
(stopień służbowy, imię i nazwisko)

Uzyskał tytuł
starsze ratownika wysokościowego ksrgr

Numer zaświadczenia: .....

Data nadania uprawnień: .....

..... (m.p.)
(podpis osoby upoważnionej)

Tytuł starsze ratownika wysokościowego ksrgr uprawnia do samodzielnego wykonywania zadań z zakresu ratownictwa wysokościowego, pełnienia funkcji operatora w śmigłowcu ratowniczym oraz dowodzenia akcjami ratownictwa wysokościowego w pełnym zakresie (także z udziałem śmigłowca).

- 7 -

KWALIFIKACJE

.....
(stopień służbowy, imię i nazwisko)

Uzyskał tytuł
**instruktora
ratownictwa wysokościowego ksrgr**

Numer zaświadczenia: .....

Data nadania uprawnień: .....

..... (m.p.)
(podpis osoby upoważnionej)

Tytuł instruktora ratownictwa wysokościowego ksrgr uprawnia do dowodzenia akcjami ratownictwa wysokościowego oraz prowadzenia szkoleń na niższe stopnie.

- 8 -

KWALIFIKACJE

.....
(stopień służbowy, imię i nazwisko)

Uzyskał tytuł
starszego instruktora
ratownictwa wysokościowego ksrq

Numer zaświadczenia: .....

Data nadania uprawnień: .....

..... (m.p.)
(podpis osoby upoważnionej)

Tytuł starszego instruktora ratownictwa wysokościowego ksrq uprawnia do dowodzenia akcjami ratownictwa wysokościowego (w tym z udziałem śmigłowca), prowadzenia szkoleń na niższe stopnie oraz egzaminów na tytuły instruktorskie.

- 9 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 11 -

UWAGI

I ADNOTACJE O ZMIANACH

(wpisy potwierdza się podpisem i pieczęcią osoby uprawnionej)

- 10 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 12 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 13 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 14 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 15 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 16 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 17 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 18 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 19 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 20 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 21 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 22 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 23 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 24 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 25 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 26 -

INFORMACJE DODATKOWE

(odbyte akcje, ćwiczenia, szkolenia specjalistyczne, dodatkowe kwalifikacje i uprawnienia, naloty śmigłowcem, itp.)

- 27 -

....., dnia.....r.

Dyrektor

**Biura właściwego do spraw
szkolenia pożarniczego Komendy
Główniej Państwowej Straży
Pożarnej**

WNIOSEK EGZAMINACYJNY

1.....
(stopień, imię i nazwisko, miejsce pełnienia służby)

2.....
(data i miejsce uzyskania tytułu starszego ratownika wysokościowego KSRG)

3. Ukończone szkolenia doskonalące w zakresie technik wspinaczkowych i jaskiniowych (podać jakie)

4. Staż w grupie ratownictwa wysokościowego Państwowej Straży Pożarnej (lata).

5. Syntetyczny opis osiągnięć i zadań realizowanych w ramach grupy (np. dowodzenie akcjami, organizacja szkoleń doskonalących, udział w zawodach)

wnosi o egzamin na tytuł „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”

(podpis)

Potwierdzam dane zawarte w ppkt. 1) – 5) i kieruję Pana/Panią na egzamin na tytuł „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”

*Kierownik jednostki
organizacyjnej Państwowej
Straży Pożarnej*

Załączniki:

Kopie posiadanych zaświadczeń oraz ramowych programów szkoleń wymienionych w ppkt. 3)

.....

(pieczęć podłużna)

ZAŚWIADCZENIE

.....

(imię i nazwisko)

urodzon... dnia .....r. w .....
woj. .... uczestniczy... w okresie od
..... r. do ..... r.

w egzaminie dla „Instruktorów ratownictwa wysokościowego

Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego”

przeprowadzonym

.....

i

uzyskał... tytuł

„Instruktora ratownictwa wysokościowego

Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego”

....., dnia .....r.

(miejsowość)

Nr.....

Komendant Główny
Państwowej Straży
Pożarnej

.....

.....dnia.....r.

Dyrektor

**Biura właściwego do spraw
szkolenia pożarniczego Komendy
Główniej Państwowej Straży
Pożarnej**

WNIOSEK EGZAMINACYJNY

WNIOSEK O NADANIE TYTUŁU „STARSZEGO INSTRUKTORA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO KSRG”

- 1 .....
(stopień, imię i nazwisko, miejsce pełnienia służby)
- 2 .....
(data i miejsce uzyskania tytułu starszego ratownika wysokościowego KSRG)
3. Udział w kursach śmigłowcowych jako instruktor (rok i miejsce organizacji kursu)

4. Staż instruktorski (data uzyskania tytułu „Instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”).....
5. Udokumentowanie czynnej działalności instruktorskiej (publikacje, szkolenia doskonalące na rzecz jednostki, udział w konferencjach, seminariach itp.)

wnosi o nadanie tytułu „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”

(podpis)

Potwierdzam dane zawarte w ppkt. 1) – 5) i kieruję Pana/Panią na egzamin na tytuł „Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG”,

*Kierownik jednostki organizacyjnej
Państwowej Straży Pożarnej*

Arkusz oceny instruktora

1. Dane o kursie:

- a) organizator kursu
- b) rodzaj kursu .
- c) termin realizacji kursu.....
- d) liczba uczestników
- e) rodzaj śmigłowca

2. Rodzaje realizowanych zadań

3. Ocena opisowa wykonania poszczególnych zadań

4. Ocena końcowa sporządzona przez instruktora prowadzącego, o przygotowaniu kandydata do prowadzenia zajęć podczas kursu śmigłowcowego

(podpis)
Instruktor prowadzący

(podpis)
Organizator kursu

.....
(pieczęć podłużna)

ZAŚWIADCZENIE

.....
(imię i nazwisko)

urodzone... dnia .....r. w .....
woj. ....uczestniczy... w okresie od
..... r. do ..... r.

w egzaminie dla „Starszych instruktorów ratownictwa wysokościowego

Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego”

przeprowadzonym

.....
i
uzyskał... tytuł

„Starszego instruktora ratownictwa wysokościowego

Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego”

....., dnia .....r.

(miejscowość)

Nr.....

Komendant Główny
Państwowej Straży
Pożarnej

.....

ZNAKI GESTOWE DO WSPÓŁPRACY RATOWNIKA WYSOKOŚCIOWEGO

ZE ŚMIGŁOWCEM RATOWNICZYM

Znak	Znaczenie	Wygląd opisowy znaku
	TU LĄDOWAĆ	Lekko rozwarte ramiona uniesione w górę, tworzące kształt litery Y (Y – yes = tak)
	NIE LĄDOWAĆ	Jedna ręka uniesiona do góry, druga opuszczona, odchylna nieco od tułowia, symbolizująca literę N (N – no = nie)
	WYKONAĆ ZAWIS	Ramiona rozłożone nieruchomo, poziomo na boki
	ZNIŻAĆ SIĘ	Ramiona rozłożone poziomo na boki z wewnętrzną stroną dłoni skierowaną ku dołowi. Rytmiczne wahania ramion od poziomu w dół. Prędkość ruchów wskazuje pożądaną prędkość zniżania
	WZNOSIĆ SIĘ	Ramiona rozłożone poziomo na boki z wewnętrzną stroną dłoni skierowaną ku górze. Rytmiczne wahania ramion od poziomu w górę. Prędkość ruchów wskazuje pożądaną prędkość wznoszenia
	PRZEMIESZCZAĆ SIĘ W LEWO	Prawe ramię wyprężone nieruchomo w poziomie, lewe przedramię wykonuje rytmiczne wahania z prędkością proporcjonalną do pożądaney prędkości przemieszczania
	PRZEMIESZCZAĆ SIĘ W PRAWO	Lewe ramię wyprężone nieruchomo w poziomie, prawe przedramię wykonuje rytmiczne wahania z prędkością proporcjonalną do pożądaney prędkości przemieszczania
	PRZEMIESZCZAĆ SIĘ DO TYŁU	Wzniesione ramiona lekko rozwarte wykonują rytmiczne wahania od pionu do śmigłowca i z powrotem - ruch odpychający. Kierunek przemieszczania wskazują dłonie
	PRZEMIESZCZAĆ SIĘ DO PRZODU	Wzniesione ramiona lekko rozwarte wykonują rytmiczne wahania od pionu do śmigłowca i z powrotem - ruch przyciągający. Kierunek przemieszczania wskazują dłonie
	PRZERWAĆ MANEWR PODEJŚCIA (ZAWISU) - ODEJŚĆ	Ustawienie ciała przodem, ręce unoszące się w górę
	OBRÓCIĆ ŚMIGŁOWIEC WOKÓŁ WŁASNEJ OSI (W TYM PRZYPADKU W LEWO)	Wyraźny ruch obrotowy całego ciała w lewą stronę (ręce uwydatniają kierunek)

Zatwierdzam
ZASTĘPCA KOMENDANTA GŁÓWNEGO
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

na podstawie Uchwały SKW 10/18
Ogólne zasady organizacji działań ratowniczych w budynkach wysokich i wysokościowych oraz innych obiektach wysokich

Zgłoszenia o zdarzeniu wymagającym podjęcia działań ratowniczych w budynku wysokim (wysokość ponad 25 m do 55 m, a w mieszkalnych ponad 9 do 18 włącznie kondygnacji nadziemnych) lub wysokościowym (wysokość ponad 55 m, a w mieszkalnych ponad 18 kondygnacji nadziemnych) albo innym obiekcie wysokim zobowiązuje Dyżurnego Operacyjnego Stanowiska Kierowania KP/KM PSP do alarmowego zadysponowania na miejsce zdarzenia zgodnie z zasadą obszaru chronionego

- GBA, GCBA, SD/SH,

Jeśli z otrzymanego zgłoszenia wynika, że istnieje realne ryzyko zagrożenia życia i zdrowia ludzi, Dyżurny Operacyjny SK KP/KM dysponuje w pierwszym rzucie siły i środki uwzględniając w procesie podejmowania decyzji **„Zasady dysponowania sił jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz zasady doraźnego zabezpieczenia operacyjnego terenu powiatu po zadysponowaniu zasobów ratowniczych”**. Ponadto Dyżurny Operacyjny SK KW PSP, uwzględniając aktualną gotowość operacyjną SIS KSRG, przygotowuje do ewentualnego dysponowania siły i środki ujęte do wsparcia organizowanych działań ratowniczych, w tym specjalistycznej grupy ratownictwa wysokościowego. Rozpoznanie sytuacji na miejscu zdarzenia przez pierwsze SIS PSP jest kluczowe do wypracowania zamiaru taktycznego. Ponadto w procesie podejmowania decyzji przez KDR należy uwzględnić:

- 1/ konieczność ustawienia pojazdów ratowniczych, utworzenia punktów: przyjęcia SIS oraz dowodzenia;
- 2/ wnioski wynikające z decyzji osób prowadzących ewakuację ze strony zarządzającego (użytkownika, właściciela) obiektu;
- 3/ wnioski wynikające z rodzaju i rozmieszczenia ewentualnych urządzeń sterujących lub infrastruktury obiektu
- 4/ wnioski wynikające z weryfikacji rozpoznania i przyjętego zamiaru taktycznego sposób prowadzenia działań ratowniczych w zakresie czynności podstawowych i specjalistycznych.

Zamiar taktyczny musi uwzględniać również rodzaj obiektu (np: budynek mieszkalny, użytkownika publicznego (szpitale), zamieszkania zbiorowego (hotele, akademiki), produkcyjne, obiekty wysokie typu komin, maszt telekomunikacyjny, dźwig budowlany, elektrownia wiatrowa) oraz jego infrastrukturę (urządzenia sterujące obiektem, urządzenia przeciwpożarowe).

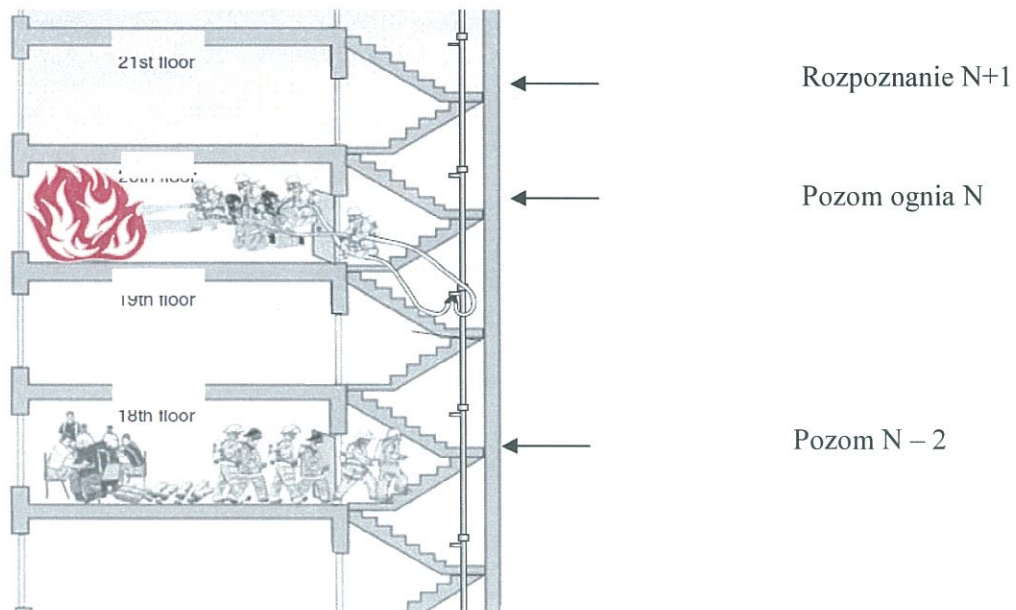
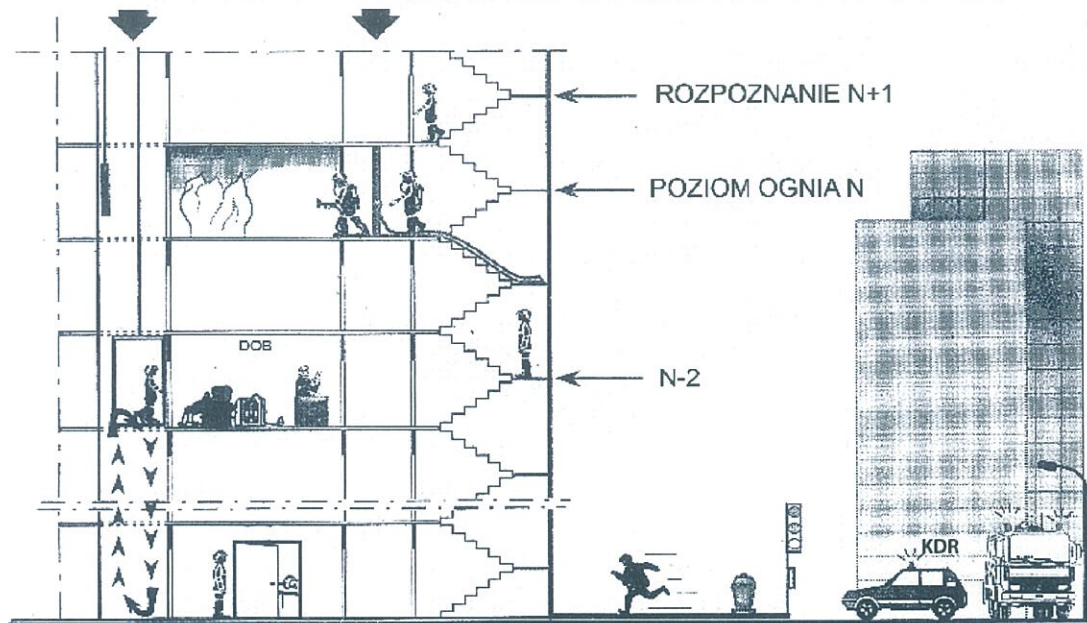
Poniżej przykładowe schematy i ogólny plan działań ratowniczo – gaśniczych podczas pożaru w budynkach wysokich lub wysokościowych..

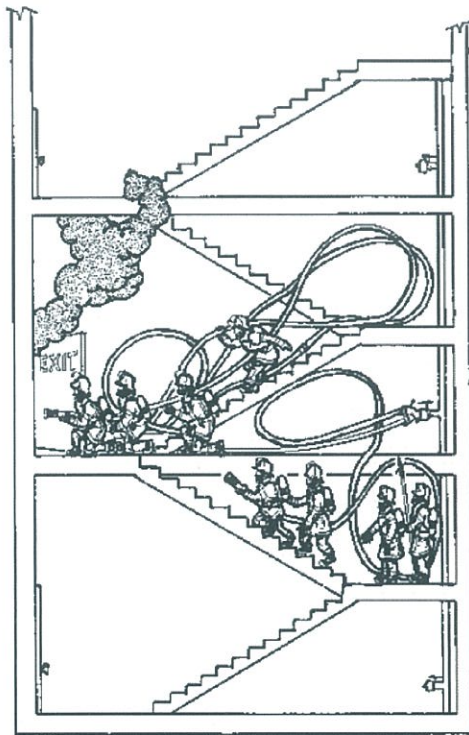
Dźwig
dla straży pożarnej

TAKTYKA STOSOWANA PRZY POŻARACH BUDYNKÓW WYSOKICH

E

Przykładowe rozwinięcie dwóch rot gaśniczych od zawórów hydrantowych 52 zainstalowanych na nawodnionym pionie hydrantowym wraz z odwodem SIS PSP na kondygnacji N - 2.

Przykładowe rozwinięcie w budynku z zaworami hydrantowymi 52 na nawodnionym pionie: rota gaśnicza rozwinięta od zaworu hydrantowego 52 po klatkę poprzez spocznik powyżej pożaru oraz rota gaśnicza zabezpieczająca rozwinięta od zaworu hydrantowego 52 poprzez spocznik poniżej pożaru.

Przykładowy plan terenu działań ratowniczo-gaśniczych podczas pożaru w budynku wysokim lub wysokościowym.

Miejsce pracy KDR (punkt dowodzenia) w zależności od warunków umieszcza się na pierwszej kondygnacji nadziemnej (poziom ZERO), poza obiektem lub w obiekcie bezpośrednio sąsiadującym.

DOB I swój punkt dowodzenia umieszcza na kondygnacji N-2. Przy nim tworzony jest punkt zapasowych SIS w tym: (sprzętu medycznego, środków ochrony dróg oddechowych, węży tłocznych, przenośnego oświetlenia, przenośnych agregatów/wentylatorów oddymiających, zapasu wody pitnej i innych).

Jeśli z rozwoju sytuacji wynika konieczność prowadzenia masowej ewakuacji lub w obiekcie znajdują się osoby bez możliwości samodzielnej ewakuacji KDR dodatkowo dysponuje na miejsce działań minimum 1 najbliższą SGRW.

Dysponowane SIS powinny być wyposażone w taki sposób, aby ratownicy mieli możliwość:

- **pokonywania stref zadymionych i objętych podwyższoną temperaturą w sytuacji braku oświetlenia,**
- **pokonywania zamkniętych drzwi i krat, wąskich odcinków kanałów itp.**
- **utrzymywania ciągłej łączności z dowódcą własnego odcinka bojowego i z każdym ratownikiem grupy /konieczność pracy na wydzielonym, (osobnym) kanale radiowym, kanał ratowniczo - gaśniczy/,**
- **udzielania kpp,**
- **ratowania technikami linowymi w przypadku odcięcia dróg powrotu.**

Jeśli ze zgłoszenia do SK PSP lub z rozpoznania sytuacji na miejscu zdarzenia przez pierwsze SIS PSP wynika konieczność użycia SGRW niezwłocznie dysponowana jest SGRW

o najkrótszym czasie dotarcia do miejsca zdarzenia. W przypadku, gdy posiada ona w danym dniu poziom gotowości A należy zadysponować także najbliższą SGRW poziomu gotowości B a także postawić w gotowość bojową najbliższą SGRW poziomu gotowości C.

Z chwilą przybycia pierwszej SGRW KDR tworzy dla niej odrębny odcinek bojowy (DOB II), którego dowódcą staje się dowódca przybyłej SGRW.

Zadaniem przybyłej SGRW jest jak najszybsze rozpoznanie sytuacji w całej strefie ponad kondygnacją N w tym w szczególności :

- **jak najszybsze dotarcie wraz ze specjalistycznym sprzętem do poszkodowanych lub zagrożonych osób na wyższych kondygnacjach,**
- **dokonywanie oceny sytuacji (w tym ustalenie całkowitej ilości osób poszkodowanych lub zagrożonych i przekazanie informacji drogą radiową do KDR,**
- **oprowadzenie paniki i przemieszczenie osób poza strefę zagrożenia, w miejsce względnie bezpieczne np. dach budynku - (docelowo na poziom zero, lub poza obiekt).**

- o **wybranie kierunku i metod ich ewakuacji (docelowo poza strefę zagrożenia),**
- o **po zakończeniu ewakuacji realizowanie dalszych zadań zleconych przez KDR.**

Kierując się miejscem zoptymalizowanej pracy Dowódcy SGRW będącym jednocześnie DOB II należy planować tak działania, aby docelowo dach budynku lub najwyższa jego kondygnacja obiektu stała się miejscem jego dowodzenia. Do momentu jego osiągnięcia jest nim (przejściowo) każda, kolejna kondygnacja N +... osiągnięta w drodze kolejnych decyzji DOB I.

Jeśli z rozwoju sytuacji podczas akcji ratowniczej wynika:

1/ konieczność użycia śmigłowca/śmigłowców ratowniczych należy:

- o zadysponować poprzez SK KW PSP/SK KG PSP najbliższy śmigłowiec/śmigłowce LSPP (Lotnictwa Służb Porządku Publicznego – Policja, Straż Graniczna,) PRM (LPR), Sił Zbrojnych RP albo z innych podmiotów, z którymi obowiązuje porozumienie o współdziałaniu w akcjach ratowniczych, wyposażonych w sprzęt umożliwiający podjęcie ewakuacji z dachu budynku bez konieczności lądowania.
- o wyznaczyć i zabezpieczyć (zgodnie z obowiązującymi w ksrg ustaleniami) doraźne lądowisko spełniające wymogi operacyjne dla przewidywanego śmigłowca w najbliższym rejonie miejsca akcji, skąd i dokąd operować będzie zadysponowany śmigłowiec/ śmigłowce z obsadą min. 2 osobowej grupy strażaków -ratowników wysokościowych z uprawnieniami śmigłowcowymi na pokładzie (w tym min. 1 starszym ratownikiem wysokościowym ksrg).
- o Zapewnić stałą łączność na kanale KSWL U02 dedykowanym do współpracy SIS ksrg ze statkami powietrznymi zgodnie z obowiązującymi „**Zasadami organizacji łączności, alarmowania, powiadamiania, dysponowania oraz współdziałania na potrzeby działań ratowniczych**”.

2/ Konieczność ewakuacji poszkodowanych z wykorzystaniem technik linowych na dach budynku lub inne kondygnacje innych obiektów wysokich lub sąsiednich budynków należy:

- o niezwłocznie przeprowadzić siłami SGRW rozpoznanie w zakresie budowy stanowisk i przemieszczania poszkodowanych,
- o przystąpić do budowy stanowisk w wybranych miejscach – z wykorzystaniem w razie konieczności możliwości przejęcia w czasowe użytkowanie obiektów budowlanych – wskazana jest współpraca, w tym zakresie, z policją.

Dodatkowe wskazania (zalecenia) dla KDR w I fazie akcji ratowniczej:

- Podczas działań ratowniczo-gaśniczych w obiektach wysokich i wysokościowych podłączonych do monitoringu pożarowego, w zależności od sytuacji, należy uwzględnić wskazania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, w zakresie warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu, sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia, sposobu organizacji ewakuacji użytkowników obiektu oraz w zakresie danych ujętych w Karcie Informacyjnej Obiektu, sporządzanej przez PSP na podstawie wyciągu z instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.
- Wykorzystanie zainstalowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych, w tym w szczególności: instalacji wodociągowej przeciwpożarowej (nasady zasilające, zawory hydrantowe 52 oraz hydranty wewnętrzne), stałych urządzeń gaśniczych, wentylacja pożarowej, awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, dźwigów dla straży pożarnej (wzg. dźwigów dla ekip ratowniczych), dźwiękowego systemu ostrzegawczego, systemu integracyjnego (w tym wizualizacja zdarzeń w obiekcie), przeciwpożarowego wyłącznika prądu, itp.
- Ściągnięcie, jeżeli nie zostały wysterowane automatycznie, wszystkich ogólnodostępnych dźwigów osobowych i towarowych na poziom dostępu (na ogół poziom ZERO) i zablokowanie ich do dyspozycji KDR, zaleca się korzystanie przez SIS PSP wyłącznie z dedykowanych dźwigów dla straży porażonej - oznaczonych stosownymi znakami bezpieczeństwa.
- Zadysponowanie dodatkowych drabin lub podnośników w celu wsparcia działań SGRW w zakresie ewakuacji, dostarczenia sprzętu na potrzeby DOB II, prowadzenia akcji gaśniczej itp.
- Wykorzystywanie klatek schodowych oraz dźwigów dla straży pożarnej (wzg. dźwigów dla ekip ratowniczych) jako głównych, pionowych dróg przemieszczania się SIS PSP oraz na potrzeby ewakuacji zagrożonych.
- Stałe monitorowanie stężeń gazów toksycznych i tlenu w miejscach przebywania osób poszkodowanych.
- Praca w sprzęcie ODO – ewidencja, monitorowanie czasu pracy.
- Ewidencja liczby ratowników przebywających w obiekcie.
- Uruchomienie przedsięwzięć dotyczących współpracy z zarządzającym obiektem, w zakresie wykorzystania systemów ochrony i bezpieczeństwa obiektu w zintegrowanym działaniu służb i podmiotów ratowniczych.
- Uruchomienie przedsięwzięć dotyczących zabezpieczenia logistycznego akcji ratowniczej oraz współpracy ze środkami masowego przekazu, jak również „**Zasad organizowania działań ratowniczych**” oraz procedur wynikających z działań dla danego rodzaju obiektu.